

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemajo mesečno . . 1.80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 20 v
 za dva in večkrat . . . 25,,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna pettivrsta po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ob nedeljah in praznikih, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Vojna Velika noč.

Druga vojna Velika noč! Ali ji bo sledila še tretja? To je vprašanje, ki sedaj silno najbolj v ospredje.

Oglejmo si situacijo na vseh bojiščih in primerjajmo jo oni, ki je bila ob Veliki noči 1915.

Ob zadnji Veliki noči so stali Rusi v Karpatih in že na ogrskih tleh. Razun malega kosčka pri Krakovem je bila cela Galicija ruska in največji del Bukovine istotako.

V Bosni, Hercegovini in Dalmaciji so na posameznih točkah stali Srbi in Črnogorci.

Laške vojske takrat še ni bilo, a pričakovali smo jo s sigurnostjo. Naša meja proti Italiji je bila toliko kot prazna vojaštva in vse je obvladalo prepričanje, da, če nas Lah napade, bo hitro prodrl v našo deželo. Evakuacija Ljubljane je bila pripravljena . . .

In danes, ob drugi vojni Veliki noči? Rusi pregnani — razun neznanega kosčka pri Tarnopolu — iz Galicije in iz cele Bukovine; naše zmagovalne čete daleč notri v Rusiji!

Srbije in Črne gore ni več. Nad Belgradom in Cetinjem vihra ponosna zastava našega cesarja. In naše zmagovalne čete so udrle daleč notri v Albniijo.

Moč Italije, ki nas je roparsko napadla, se lomi ob nepremagljivi soški fronti, ob skalovju tirolskih in koroških planin in junaštvu njenih braniteljev. — Vsa številna premoč ne pomaga verolomnemu Lah!

Junaški Bolgari so postali naši zavezniki in stoje pred durmi Soluna.

Naši nemški zavezniki stoje v enotni fronti z našimi črtami daleč notri v Rusiji.

Pa tudi na zapadni fronti, na Francoskem, so dosegli še v zadnjem času pri Verdunu lepe uspehe, ki opravičujejo najboljše nade.

Že enostavna primera z lanskim velikonočnim položajem kaže, da se nahajamo ob letošnji Veliki noči veliko bližje zaželenemu miru.

Kajti to je gotovo, da bo mir samo takrat, kadar naši sovražniki, ki so edini vojsko zakrivilili, končno sprevidijo, da nas ne morejo premagati — da so nasprotno sami tepeni in da jim nadaljevanje vojske povzroča le še vedno večjo škodo.

To stoji nespodbitno: Le od sovražne nam koalicije je odvisno, se li vojska nadaljuje ali konča.

Nemški kancelar je v državnem zboru začrtal v velikih potezah mirovne pogoje zmagovitih centralnih sil. Ni dvoma, da je to storil po prejšnjem stiku z dunajskim kabinetom. Ti mirovni pogoji so s pravi-

ljivi, tega ne more nihče tajiti, zlasti še, če se pomisli, da ponujajo prvo besedo. Bistvo teh pogojev se dá pravzaprav popularno izraziti v stavku: Naši sovražniki naj odstopijo od svojih roparskih namer, pa bo mir!

Miroljubnost in spravljivost teh izjav nemškega kanclerja je tako evidentna, da je niti ni mogel prezreti angleški ministrski predsednik Asquith.

Značaj te vojske je tako jasen, da se ne dá prezreti. Ustanovila se je prava roparska zarota zoper nas: Rusi so hoteli Galicijo, Srbi Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in druge hrvatsko-slovenske dežele; Italijani Trentin, Trst, Gorico, Reko, severno Dalmacijo in otoke itd., itd. Signal za vojsko so dali Srbi z umorom našega Franc Ferdinanda in njegove blage so-protge.

Vojska tedaj na celi črti agresivna od nasprotni strani, defenzivna od naše.

A roparski napad se je slabo obnesel. Mi zmagujemo na vseh črtah in postajamo čedalje močnejši. Morebiti ni več tako daleč trenutek, ko sovražniki izprevidijo, da je zanje vsako upanje zaman. Potem pride mir, dolgotrajen, blagoslovljen mir!

Prepričal sem se, da prevladuje v nam sovražnih deželah v javnem mnenju prepričanje, da bo leta 1916. vojske konec. Tudi nadpoveljnik bulgarske armade, general Žekov, je izrazil nedavno isto mnenje. To splošno mnenje je tudi nekaj, kar utrjuje naše nade. —

Lani je Velika noč prinesla sijajno karpatsko zmago Borojeviča. Kmalu nato je prišla odločilna zmaga nad Rusi pri Tarnovu in Gorlicah.

Kaj nam prinese letošnja pomlad, je še pokrito z neprodornim plaščem. Toda vse nam daje upati, da imamo pričakovati dobre novice. Naše zaupanje v vojno in gospodarsko moč naše skupne domovine je skalnato-trdno.

Kvišku srca!

Na Veliko soboto, 22. aprila 1916.

Dr. Ivan Šusteršič.

Kalvarija — —

Gorisko v velikem tednu 1916.

Veliki teden, spomin trpljenja in odrešenja, ki je prišlo potom trpljenja — Velikotjedensko razpoloženje na Goriskem v vojnem letu 1916. bolj kot kdaj prej, zvonijo molče, niti ura ne bije in mesto ragelj grmenje topov in rožljanje strojnic. In tam za Gorico, ko tone krvavordeče solnce za

laškim topovi, nad Kalvarijo krvavordeča večerna zarja. In Kalvarija sama se mi dozdeva, ko jo gledam, kot velik simbol trpljenja našega naroda. Stoji tu nepremagana in nepremagljiva in klubuje vsem viharjem. »Hrasti orjaki stoje in se z burjo borijo — « Noč in dan padajo na njo in na njene varovanke solnčno Gorico, Podgoro in okolico smrt in pokončanje noseče granate in šrapneli, tla so prepojena z vročo, srčno krvjo, junaki umirajo, a se ne umaknejo. Stoletni kostanji, ki so se vsako pomlad nanovo odeli z zelenjem, sanjali o miru in si šepetali z vetrom o krasoti naše zemlje, so sedaj padli kot žrtev vojske in nova pomlad skuša iz njih zastoj več izvabiti novo zelenje. A naši junaki vztrajajo in zmagujejo. Besneči valovi, ki ogrožajo našo rodno zemljo, temelje avstrijske monarhije, se lomijo ob tem trdnem jezcu, zavarovanem od naših junakov. In vendar je hrib le nezaten, zaznamovan v zemljevidu s ponižno številko 240, v krogih izven naših meja pred vojsko nepoznan, skoraj tako kot narod, ki biva krog njega, a tvori tako velik mejnik v zgodovini Avstrije, lahko rečemo nov mejnik v razvoju in zgodovini našega naroda samega. In cela Evropa, ves svet nosi ime Kalvarije v ustih, na eni strani z grozo, na drugi s ponosom, a povsod z občudovanjem.

Še lani ob tem času je vladal krog Kalvarije mir. Tovarne ob Soči so brušale iz visokih dimnikov siv, dušeč dim in tako motile pomladno razpoloženje pod Kalvarijo snivajoče Podgore. Toda vedeli smo takrat čisto jasno in dobro, da je to le mir pred viharjem, strašnim viharjem. Takrat so skušali Lah še zbarantati za nas potom svojih diplomatov, naši so se spuščali navidezno v pogajanja, da zavlečejo kolikor mogoče na poznejši čas neizogiben izbruh sovražnosti, da dobi pristo roko del armade na drugih bojiščih, da izkopljejo naše takrat še maloštevilne čete kolikor mogoče strelnih jarkov. Vedeli smo tudi čisto jasno in gotovo, vojska s tedanjimi našimi zavezniki je neizogibna. Vse ozračje je bilo napolnjeno z neko doslej še nepoznano grozo in s strahom smo zrl v bodočnost, ki je bila zastrta s temnimi, težkimi oblaki. Potniki iz Italije so pripovedovali vznemirljive vesti in ptice-selivke — laški podaniki iz kraljestva — so se jeli že trumoma vračati na jug. Bila je to težka Velika noč. V takem razpoloženje je tedaj mala družba šla v »Emavs« v Podgoro jemati »to bridko slovo«. A kurat Ciril in Metod, ki je poleg dušnopastirske naloge stal zvesto na straži na tem narodnem območnem braniku in čuval, da ga ne pogoltnejo v svoje lačno žrelo od Italijanov v kraljestvu s protiaustrijskimi tendencami in denarjem vzdrževani društvi »Legi Na-

zionale« in »Dante Alighieri«, je bil poln velikonočnega optimizma tik pod Kalvarijo in je samozvestno trdil, da noče postati nikdar »Don Cirilo di Piedimonte«.

In oni majnikovi dnevi tik ob izbruhu vojne ostanejo vsakemu, kdor jih je doživel, v nepozabnem spominu. Akacije so se ravno razvele v polnem cvetju in njihov vzduh je bil tako opojen v svežem majnikovem jutru, ko so vrele množice v Gorico na nabor. Bilo je to pisano, živo vrvenje in tako polno solz in bolesti. Očetje in sinovi, s težkimi vojaškimi kovčki na ramah so se poslavljali od mater, žena, sestra, otrok, so se poslavljali od domače zemlje. Bog ve, jo li vidijo še kedaj in v kakem stanju, sovražnik je grozil, da jo kar čez noč preplavi. Kdo je mogel odgrniti temne zastore težke bodočnosti? In tudi midva sva stopala z očetom s težkimi kovčki med to pisano množico. Molčala sva, kaj naj bi govorila. A v Gorici sami je bilo tako polno življenja, a vse nekam tako topo, brezizrazno. A na Travniku, na Stolnem trgu, Kornu, Goriščeku — so stale črede mukajoče živine. In tam od Furlanije in naših Brd so se valile nove črede, gnali so jo sivi starčki, upognjene od teže let ženice, matere s plakajočimi dojenčki na rokah, bosi otroci z lačnimi, strmečimi očmi. Šli so naprej in nihče ni vedel kam. A tam ob strelnih jarkih ob Ločniku, Podgori, Kalvariji — so stali zagoreli obrazi črnovojnikov iz Spodnje Štajerske, puške v piramidah, kadeč pipe in si preganjajoč z dimom težo skrbi. Tako malo jih je bilo, da je bilo nas in njih samih strah. In tam za Kalvarijo čez naša Brda je zagrmelo, nevihta se je bližala, je bila tu. Nepregledne množice ljudstva so zagrmile prašne ceste in se pomikale dalje, sam Bog ve kam. Begunci — In v naših solnčnih Brdih samih je tiral še sovražnik naše ljudstvo izpod domačega krova tam daleč v Italijo. Naše ljudstvo je bilo razcepljeno, raztreseno na vse strani. Mož ni vedel za ženo, mati za sina, sin ne za mater. Oj Kalvarija, dnevi nepopisnega trpljenja, bolesti — »O rodni dom, o hiše očeteve streha ti! — « Siv dan je prišel; razšli smo se vprek in šir, — — kamor gnala je sila življenja in srca nemir — — ostale so lastovke v varnem zavetju — — med nas je usekalo in nas raztepo po sveti . . .

A v vipavski dolini, goriški okolici, na Krasu in v Gorah — so posedali ljudje pred domovi kot otopeli, si podpirali čelo ob dlan, poslušali težko grmenje topov, ki je udarjalo na uho — Kalvarija, Kalvarija.

Oj Kalvarija, Kalvarija, veliki teden je sedaj, nad teboj grme topovi. In ob tebi se postavljajo novi temelji nove velike, mogočne Avstrije, Avstrije narodov pod vlado habsburške dinastije. Ob tebi sanja-

LISTEK.

Ko je jesen prihajala.

Dr. Fr. K.

Ko je jesen prihajala v deželo, smo stopili po dolgem, dolgem času zopet na domačo zemljo. Temna noč jo je pokrivala, bolj temna kot prihodnost, ki je ležala pred nami. Vihar je bučal nad hišami specimi v mirnem spanju, kostanji ob progi so ječali, kakor bi se jokali, da jim jemlje jesen zadnje spomine življenja.

Tako nekako mora biti po naših kmet-skih domovih. Žalost in bolest je hodila že leto dni po njih in črtala globoke črte v raz-orane obraze. Leto dni so ječali kmet-ski domovi pod viharjem, ki je butal z neugna-no silo vanje, ječali in jokali, kakor kostanj ob progi, raz katerega je trgala jesen list za listom . . .

V naših srcih je pa bilo tisto noč tako jasno in toplo. Leto dni so hrepenela v glo-boki ljubezni v daljavo, kolebala med upom in strahom in nobeno si ni upalo izgovoriti onega dne . . . Vsak je pa blagosloviljaj one, ki jim bo usojeno stopiti na domača tla. In tisto noč smo stali na ljubljanskem kolo-dvoru. Vse pustó in prazno je bilo in žive duše ni bilo videti naokrog. Le ena mati je

čutila bližino sinovo in hrepenenje po njem jo je prignalo na kolodvor . . .

»Ali je naš Francelj že tukaj,« se je oglasil ljubeznjiv glas in iz teme se je pri-kazalo prijazno materino lice.

»Mati, ne bo ga še, pride šele podnevi. Pojdite domov in se naspite,« smo ji odgo-vorili.

»Ah, koliko noči mora on prečuti v strelskih jarkih. Zakaj ne bi tudi jaz pre-čela ene noči?« je odgovorila. In besede ji je narekovala bojazen, da ne bi morda iz-grešila sina, ki se je bližal domovini . . . Pri-čakala ga je in ga videla, pa takrat zadnji krat . . . Uboga mati! Kako ji mora biti hudo, po Tebi, dragi nadporočnik Korent.

Koliko src bi bilo rado tisto noč priro-malo na ljubljanski kolodvor . . . Pa ker jih ni bilo, so naša srca poromala širom de-že. Naše vasi so oživele sredi noči, lju-bezen je zaplavala nad njimi, potrkala na okna in se pogovarjala z domačo hišo . . .

Vsem je bilo tako toplo in jasno pri srcu. Tiha pesem se je glasila v njem, in odmevala je v tisoč odmevih. Zavriskalo bi, kakor doma ob svatovščini, ko pripe-ljejo nevesto v vas. Tajne vezi so vstajale v njem, postajale vedno trdnejše in ga ve-zale s silno močjo na to zemljo in z ljudmi, ki bivajo na njej. Kdo bi je mogel odtrgati od nje? Kdo potepetati? Gigantsko silo so pili na njenih prsih in ji vračali prav tako ljubezen s kakršno jih je dojila . . .

Vlak se je pomikal dalje proti zahodu. Votlo je grmelo onstran, vedno glas-neje in glasneje, kakor klic na pomoč. Oko se ni porosilo pri slovesu, srce je le iznova začutilo silne vezi in dobilo tolažbe v za-vesti, da pot proti zahodu ne gre daleč.

In kmalu smo bili na mestu. Vrh s Sv. Mihaela se je kadil v gostem dimu, in Podgora je v potoku pila kri branilcev in napadalcev . . . Tja so uhajale naše oči in vsakemu je notranje čustvo reklo: danes že ali jutri boš stal tam ali tam . . . Nocoj smo se namerili korake proti Š. Vedeli smo: Na Sv. Mihaelu in na Podgori ni še hudo dovolj, mora postati še hujše. In te-daj pojdemo . . .

In tisti dan je bilo zopet tako toplo in jasno v naših srcih. Misli so zarajale in se naše domače med domačimi.

»Ali ste vendar prišli, naši ljubi Slo-venci,« je ponavljala ljubezniva gospa, dirjala po Č. venomer in se marljivo vrtla po kuhinji.

»Saj so bili oni tudi dobri, ki so odšli, pa razumeli se nismo nič. Oh, ta Italijan, koliko hudega nam je naredil.«

»Kaj bi to, saj ga ne bo sem,« jo je to-lajlil postarni dobri gospodar. »Mi smo že mislili oditi v začetku. Moj gospodar je pa rekel, da se ne umakne za nobeno ceno. Celo če bi se tukaj bila bitka, bi se samo kam skril.«

Vsi smo pohvalili njegovo ljubezen do

doma. »Kam bi hodil sedemdesetleten umi-rat. Naj mi da domača zemlja grob,« je od-govoril. »Kaj ni tako?« se je obrnil osem-desetletnemu starčku, ki je sključen sedel na ognjišču in nemo zrl v plapolajoči ogenj. Sin edinec mu je padel tam nekje na gali-ških poljanah. Sam je sedaj prognan z do-mače zemlje. Gnal je tiste dni voli na okrajno glavarstvo. Ko se je vračal, mu je tuječ že zasedel rojstno zemljo. Tukaj, pri dobrih ljudeh je dobil streho in hrano in srce mu sanja o domu in domačih, ki so bogve kje . . . Tudi on ni hotel za drugim v tujino. Bližina doma mu drži še pokonci velo telo.

»Kaj bi premisljali, očka,« se je ogle-sila domača hči gospa Angela. »Meni so tudi razbili hišo, pa jo zopet pozidamo in se povrnemo na svoj dom. Poglejte, kol-i-ko korajžnih fantov je prišlo.«

Po veži in kuhinji je zavladovalo veselo življenje.

»Oh gospodje, kar domači se naredite. Kar na ognjišče okoli ognja posedite. Kako smo veseli, da ste prišli. Gospodar, po-strezi jim, postrezi.«

Na kraškem ognjišču smo posedli okoli ognja. Dvanajst nas je bilo. Mogočno je plapolal ogenj, objemal s krvavimi zublji kotel, ki je visel nad njim, s tajinstveno-bajno svetlobo švigal po napol temni veži in tako prijetno gorko grel nas vse, ki smo sedeli okoli njega. Na raznju se la nekel

jo, sanjajo Avstriji udani Slovenci o lepši bodočnosti. Oj Kalvarija, Kalvarija, slutiš li konec trpljenja, slutiš li dan vstajenja, Velike noči! Veš li, da brez Kalvarije bi ne bilo Odrešenja! A naš rod, ki biva tukaj, upa na vstajenje Slovinci in Avstriji, rod neupognjenih in neupogljivih, čaka in veruje v Veliko noč.

—tov—

Na Tirolskem.

MERAN NA TIROLSKEM.

V marcu 1916.

Hud udarec je vsled vojne zadal mesto Meran na južnem Tirolskem. Meran je široko znano letovišče. Vsako leto je prihajalo semkaj na desetisoče bogatih letoviščarjev iz vseh krajev Avstrije, pa tudi iz inozemstva. Meran slovi tudi kot zdravilišče in mnogi so v tem lepem kraju našli zaželjeno zdravje.

Vojno vrvenje je tudi mene vrglo za par dni v to krasno mesto, ki leži sredi gorskih snežnih velikanih na levem bregu krasno uravnane reke Adize. Okolica je krasna. Lepi vinogradi se razprostirajo na levi in desni in električna luč te spremlja po celi dolini. Na najbolj strmih pečinah spominjajo človeka na veljavnost srednjeveških vitezov razvaline prastarih gradov, katerih je po celi dolini in tudi drugod po Tirolskem vse polno. Lepa, gladka cesta se vije od Bolcana proti Meranu ob reki Adizi, tik reke pa teče lokalna železnica Bolcan—Meran.

Danes je mesto Meran pust kraj. Krasni, mogočni hoteli so zaprti. Tujcev ni. Trgovine v mestu so sicer odprte, a prometa ni nobenega. Največji promet je še z vojaštvom. Pred desetimi leti sem bil že enkrat v Meranu. Od takrat se je mesto spremenilo in prenovilo; nastale so nove palače, nove ulice, nasadi, vrtovi, zabavišča, kinematografi, gledišča itd. Meran je plaval v zlatu, denarja polno. Razsipalo se je na levo in desno. Bogati letoviščarji so pustili Meranu milijone. Blagostanje je bilo tu na vrhuncu. Hotelirji in drugi spekulantlanti pa tudi domačini so zaslužili tisočake. Sedaj vsega tega ni več. Merančanje, poprej vajeni šumnemu, veselemu življenju, se sedaj dolgočasijo in tarnajo nad slabimi časi. Draginja pa ni taka kakor n. pr. v naših slovenskih krajih. Stopil sem v goratino in plačal za vrček piva 30 vinarjev; guljaž stane 60 vinarjev in tudi kruh se dobi. Vino stane liter 1 K 20 vin., mleko 20 vinarjev liter, jajce 12 vinarjev, kilo surovega mesa 5 K, kilogram jabolk 30 v itd. Torej precejšnja razlika med Tirolsko in Goriško.

Kmetje tu okoli imajo še skoraj vso živino doma. Videl sem po kmečkih hlevih tudi do 30 repov živine. Sena in stelje imajo še obilo. Vidi se, da tu vojna še ni vsekala skeletih ran. Tu imajo ljudje, posebno pa kmetje, še vsega dovolj za ljudi in živino.

Mesto Meran se deli v dva dela, in sicer v predmestje Mais in mesto Meran. Elegantni električni tramvajski vozovi, ki vozijo skozi mesto, so prazni; ženske sprevoznice pa piskajo in trobijo in se kažejo, kakor da bi imele že pravi patent na to službo. Stopil sem v brivnico, kjer me je obrila elegantna dama, ki je veliko spretnost opraviila svoj posel nego moški brijač. Ti-le ženski brijači so pa dragi. Plačati sem moral eno krono za svojo šibko brado. To si zapomnim.

Kostanj, in kozarci, polni lanskega mošta, so krožili iz roke v roko. Veselje je zavladalo v srcih, zavalovilo po hiši in objelo vse, kakor vesela pesem, zapeta v mesečini sredi vasi. Zunaj je pa grmelo in treskalo. Pa bližina Podgore in Sv. Mihaela ni kalila veselja brezskrbnih src, ki so že stala na poti na goro Kalvarijo.

»Tam v starodavnih časih je bilo,« se je oglasil vedno veseli Francelj. »V veseli pesmi so zatrepetala notranja čustva. Vedno veseli nadporočnik Francelj je začel ono o starodavnih časih, ko je še prav lušno bilo, ko v gostinjo je zahajal in vince pil sladko. Drugi so mu pritegnili in glasila se je pesem za pesmijo tako lepo in tako toplo, da bi omamila um in srce celo sovražniku, če bi jo slišal.

Domači stric se je razmahnil od veselja, da je zašel med tako vesele fante, potisnil klobuk nazaj in v srcu mu je bilo, da bi šel kar z njimi na Podgoro...

»Gospod stotnik in gospod Francelj, ko pridete nazaj, pojdemo pa tukaj gori na goro na lov,« se je oglasil stari lovec in hotel dvema lovecema pripraviti veselje. Živahno so se razgovarjali, kje so najboljše stojišča, ko stopi pred stotnika ordonanca s poveljem: Alarim. V par minutah je vse stalo pripravljeno za odhod.

Nadporočnik Francelj je nagovoril svojo kompanijo: »Fante, pripravite se! Se-

V mirnem času mora biti v Meranu res pravi raj. Kar poželi človeško srce, se tu dobi za denar. Pri zgradbi krasnih hotelov in parkov so sodelovali prvi avstrijski in inozemski inženirji in stavbeniki. Ta prekrasna poslopja spominjajo na pravljicne zlate gradove. Kaj pač ne napravi človeški um in — denar. V svoji preprosti in umazani vojaški obleki sem se čutil spričo tega bogastva, leska in bleška pravega revčka. Pač so ljudje različni na svetu. Tolažil sem se pa s starim slovenskim pregovorom, ki pravi: Ni vse zlato, kar se sveti, in da je človeško srce velikokrat srečnejše in mirnejše pod revno obleko nego pod svilenom in z zlatom nakičeno.

Meran je nemško mesto. Le tu in tam se dobi človek, ki razume italijanščino. Vsi javni napisi so samonemški. Tu in tam se vidi tudi kak francoski napis in domačini so pripovedovali, da je vsako leto posečalo Meran več tisoč Francozov. Med trgovskimi tvrdkami sem opazil tudi čisto slovenske primke, n. pr. Čopič, Ambrožič in več drugih. Nisem pa mogel poizvedeti, iz katerih krajev so se bili tu naselili. Slovinci so pač raztrošeni po celi Avstriji, iščeč si sreče na ta ali oni način.

—ič.

TRIDENT.

V marcu 1916.

Mesto Trident leži na južnem Tirolskem ob reki Adizi in je stelo v mirnem času krog 40.000 prebivalcev. Trident je glavno mesto južne Tirolske, kjer prebivajo večinoma Italijani. V vojnem času je mesto zelo izpremenilo svoje lice. Mnogo je bilo v Tridentu tudi italijanskih podanikov. Le-ti so še pred vojno pobegnili domov, pustivši v Tridentu velika posestva, hiše, pohištvo in druge premičnine. Tudi v Tridentu je bil politični zrak močno okužen in ljudsko mnenje zastrupljeno. Mnogo laških inteligentov je tudi tu v Tridentu pripravljalo na skrivnem tla za mater Italijo. Ti laški inteligenti niso bili nič boljši od laških irredentistov v Trstu in Gorici. Ti nevarni ljudje so jo še pravočasno popihali v Italijo, kjer čakajo trenutka, ko bodo italijanske čete vkrakale v Trident. Ali se bo to kdaj zgodilo, je drugo vprašanje. Vsekako ta gospoda zaman čaka in ne bo nič z okupacijo Tridenta.

Mesto Trident je čisto laško. Napisi nad trgovinami so samolaški. Mesto samo na sebi je starinsko. Modernih novih stavb je malo. Električnega tramvaja ni. Ulice so deloma ozke in precej nesnagne. Vojaška oblast je že mnogo nesnage spravila stran. Mestni svet je razpuščen in vladni komisar opravlja vse posle mestnega zastopa.

Trgovine so po veliki večini zaprte in civilni promet je skoraj popolnoma ustavljen. Tu in tam je še odprta kaka gostilna, kjer se toči vino po 1 K 60 vin. liter. Kavaren je odprtih več. Tudi v Tridentu draginja ni tako velika, kakor na Primorskem. Liter mleka stane 40 vinarjev, jajce 16 vin.; kruha se ne dobi. Dva kinematografa sta stalno odprta in dobro zaslužita.

Tridentenska stolnica je velika, a temna. Močni stebri delijo cerkev v tri ladje; zidana je v starinskem romanskem slogu. Priprosti glavni oltar stoji na starih težkih marmornatih stebrih v podobi baldahina. Za stebri je prostor za stolni kapitelj in skofa. V ozadju pri vratih, visoko gori pod streho — komaj vidno — je kor z orglami.

daj gremo v to dolinico razjarjeno. Napravimo rojno črto, in ko se približa sovražnik, potem pa naskok! In to vsled tega, ker hoče Italijan v osmih dneh imeti Gorico. V slučaju, da sovražnik prodre bojno črto, se spustimo v boj za življenje in smrt. Pa brez strela! Samo na nož. Potem pa dobimo ali ne dobimo.

Pa tisti večer se nismo šli. Drugi dan smo se mogli še vsi zbrati v župni cerkvi. Premišljal sem, kaj jim naj povem. Pokazal sem jim na Podgoro, Sv. Goro in na tabernakelj. In cerkev se je dvignila in romala k tabernaklju, popoldne pa proti Gorici.

V mraku smo se približali Gorici. Vojaški so posedli po cestnih jarkih in čakali trde noči.

»Vidite, tukaj v tej bajti, smo se v prejšnjih časih mnogokrat prav dobro imeli,« je rekel stotnik. »Ne bo napačno, če tudi zdaj stopimo notri in se razgovorimo.«

Črna tema je legla na Gorico in Podgoro, tako črna, da si komaj ločil tovariša ob sebi. Z neba je jelo polahno rositi, pravljala se je huda nevihta. Kolona ob cesti se je dvignila in korakala dalje. Prvi bataljon v temi in nevihti naravnost na Podgoro, kjer ni bil še nihče od njih. Druga kompanija je šla naprej in se razvrstila k naskoku. »Naša in sovražna artiljerija je tako močno streljala, kakor bi bil sodni dan. Takega grmenja topov in po zraku žugajočih šrapnelov in granat še svet ne pomni. Grmenje je preglasilo vse, tovarišim tovariša razumel.« Gora se je tresla pod težo udarcev, ki so padali nanjo. V tem peklu se je dvigala rojna vrsta naprej. Že

Znamenita je stara tridentenska trdnjava, ki je igrala v zgodovini mesta veliko vlogo. Upajmo, da v tej vojni ne bo igrala nobene vloge, kajti sovražnik si bo poprej glavo razbil, nego bo prišel do tridentских vrat.

Podnebje je tu milo. Solnce sije in greje kakor v mesecu maju. Travniki zelene in češnje cveto. Tridentinsko polje je lepo, obdelovanje vzorno. Južni Tirolci govorijo samo italijansko. Italijan se pač povsod silno težko priuči kakemu drugemu jeziku.

V mestu Trident izhajata sedaj, če se ne motim, dva italijanska časnika. Uredništvi razobežata uradne brzojavke z bojišč.

Iz Tridenta v Rovereto je 14 km. Rovereto je dobil nekaj italijanskih granat. Italijani uničujejo torej one kraje, ki so jih hoteli »rešiti«. Čudni taki rešitelji. Mislim, da si pametni Italijani v Roveretu sami mislijo: Naj vrag vzame take rešitelje, ki nam uničujejo naša s trudom pridobljena posestva in domove!

—ič.

IZ TRIDENTA.

2. aprila 1916.

Po več mokrih dnevih je danes zopet prisijalo solnce nad južno Tirolsko in prestolnico Trident. Solnčni žarki razgrevajo in sušijo mokro zemljo, in kmetje, kolikor jih je še ostalo doma, pridno orjejo in sejejo in vežejo trte. Gorski velikani krog Tridenta so še polni snega. V mestu samem imamo sedaj res prave pomladanske dneve. Drevje cvete, travniki zelene, ptice pojo.

Vojna je spremenila Trident v velikansko mravljišče. Promet hrumi ponoči in podnevi brez prestanka. Električna cestna železnica, ki vozi po tej cesti, je tako zasedena, da je težko dobiti prostora v vozovih. Tu tečejo skoraj paralelno lokalna enotirna železnica, električna cestna železnica in glavna cesta.

Razen kinematografičnih predstav ni v mestu Trident sedaj nobenih zabav. Ni ne gledališča, ne koncertov; godba se sliši le tedaj, kadar koraka vojaštvo, kadar kaka polkovna godba svira na javnem trgu. Sicer pa je v mestu dovolj dirindaja, katerega povzročajo neštevilni avtomobili, vozovi, vojaki, konji, goveda, vojni psi, mule, bivoli itd. brez konca in kraja. Kaj vsega vojna ne napravi.

Zadnjič sem omenil, da izhajata v mestu Trident dva italijanska lista. Temu naj še dodam, da izhaja list »Risveglio Trentino« pod pokroviteljstvom vojaškega poveljstva. List izhaja vsak dan na štirih straneh, od katerih so tri tiskane v italijanskem, ena stran pa v nemškem jeziku.

Čudno je pa, da se v mestu Trident skoraj nič ne sliši streljanja, čeravno je mesto oddaljeno od strelne črte le 15 km. Visoko gorovje, ki je vmes, jemlje vse strelne odmeve. Nekaj čudnega je tudi to, da v Tridentu ni bil še noben sovražnik letalec. Potemtakem Tridentinci še ne poznajo zračnih darov v obliki bomb. Kajpada, visoko gorovje krog Tridenta, na katerem stoji Italijanom nevarni avstrijski pihalnik, ne pusti izdajalcem, da bi tudi samo iz zračnih višav gledali na Trident, katerega so hoteli in ga še hočejo odrešiti.

Ulice nosijo še vedno velelaške napise in imena velikih Italijanov. Na glavnem trgu pred kolodvorom južne železnice pa stoji kot simbol mišljenja naši državi nevarnih ljudi veličasten bronast spome-

nik velelaškega pesnika Danteja. Marmornata plošča pod spomenikom nosi Dantejev verz, v katerem pesnik poziva Italijane na slogot in podi tujce z italijanske zemlje. Ta spomenik so postavili tridentinski Italijani že pred več leti in ga ob odkritju izročili mestni občini. Dante sedi na krokodilovem hrbtu, zamišljen v usodo Italijanov. Kdo je ta krokodil, si lahko mislimo. Tri-štirikrat sem šel okoli tega spomenika, ki stoji na najlepšem kraju mesta. Tudi naši častniki si po vrsti ogledujejo ta spomenik, postajajo pred njim, čitajo razne napise in molče odhajajo.

V Trstu so spomenik laškega pesnika demolirali. Sicer ne svetujem, da bi se tudi s tem spomenikom tako napravilo. A ker se danes potrebuje veliko bron za vojne svrhe, bi bilo na mestu, da se porabi posebno ta bron, ki stoji na javnem trgu kot znamenje sovraštva proti naši državi. Ako se celo cerkveni zvonovi rekvirirajo za vojne potrebe, bi pač nič ne grešili, ako bi se tudi bron tega spomenika porabil za vojne svrhe in bi se iz njega napravilo par topov. Na tem najlepšem kraju mesta pa naj se po vojni postavi mogočen spomenik junakom, ki so prelili svojo kri v obrambi avstrijskih Tirol proti izdajalskemu Italijanu. Tako bi se dala moč avstrijski misli in izpodkopala tla irredentizmu.

V hiši, kjer smo mi nastanjeni, stanuje italijanska družina. Stari oče je bil rojen v Italiji, a je zadobil kasneje avstrijsko državljanstvo. Dva sina sta v vojni. Ta-le posestnik pripoveduje, da je na južnem Tirolskem mnogo takih Italijanov, ki so bili rojeni v Italiji. Omenil je še: »Mi si ne želimo zopet v Italijo. Poznamo dobro to deželo revščine. Če želijo nekateri avstrijski Italijani, da bi Italija zasedla te kraje, je to njihova stvar. Prepričan pa sem, da bi si po preteku nekaj časa spet želeli nazaj pod Avstrijo. V Avstriji se boljše živi in se boljše izhaja nego v Italiji.« Mož je še rekel, da ga je sram, da je sin nesramne Italije, ki ni imela prav nobenega vzroka napasti Avstrije, in je končal: »Italija jih bo pa tako dobila po grbi, da ne bo nikoli več stezala svojih dolgih rok po avstrijskih pokrajinah!«

Bo najbrže res, kar je rekel ta-le italijanski možakar.

—ič.

Velikonočni pozdravi in voščila naših vojakov.

Slovenski fantje in moške pri brigadnem topniškem poveljstvu ob besarabski fronti želijo zdrave in vesele velikonočne praznike svojim ljubim domačim, prijateljem in znancem in hrabrim branilcem Soče: Četovodja Karl Jenčič, trg., Loka pri Zid mostu; Andrej Mikuš, gostilničar, Črni vrh pri Idriji; Valentin Godnik, Mozirje; Štajersko; Franc Keber iz Medane; Florijan Novak, Št. Jurij ob j. z.; Jakob Pernek, Ptuj; Robert Malik, Ivan Ribič od Maribora. — Z doberdobskih bojnih boljan želimo vsem Slovincem in Slovenkam srečne in vesele velikonočne praznike: Četovodje Meglič Ignac, Sv. Ana pri Trziču, Pražnik Leopold, Zagorje ob Savi, Breznik Anton, Slov. Bistrica, Štajersko; desetnik Petelin Anton, Trst; pešci: Štrukelj Jernej, Sv. Martin Gornji Grad, Štajersko; Praprotnik Miha, Koren pri Trziču; Hafner Janec iz Trziča, Gorenjsko; Čirinski Franc s Krškega, Dolenjsko. — S koroške bojne črte pošiljamo mnogo najiskrenejših po-

staviti niti ene sveče. Da bi vsaj drugo leto mogel biti tudi jaz poleg meni najdražjih grobov doma v svojem rojstnem kraju.

Želja se mu ni uresničila... Mladosten počiva na pokopališču na Vrhov Sv. Mihaela...

Še enkrat so morali na Kalvarijo. »7. novembra je bilo tako čudno, še bolj pa v mojem srcu. Zvečer smo šli zopet skozi Gorico nazaj na Kalvarijo. Ko smo prišli čez Sočo, je počel tak grozno granatno metati na nas, da smo mislili, da nas bo konec, preden pridemo v fronto. V velikanskem ognju smo prišli do postojank. Okrog 12. ure ponoči je jel sovražnik napadati. Napadal je celo noč, pa vsakikrat smo ga pošteno odbili in vrgli... Težko sem čakal dneva. Ko se je zdanilo, sem videl grozovitost, da mi je streslo celo telo. Videl sem, da sedim na mrtvem vojaku. Sedel sem celo noč na njegovih glavah, ne da bi vedel. Odstraniti ga nisem mogel, ker ni bilo nič kosti. Imel sem ga za kritje... Ako bi hotel opisati vse, bi napisal celo knjigo. Mrtvi ležijo po jarkih, po zemlji, kamor sem stopil, sem stopil na mrliča... Blata in vode je do pasu. Mislite si, da smo ležali v tem blatu in vodi 4 dni in 4 noči... Slab sem bil tako, da sem skoraj obležal. Vsak dan je bil napad, ponoči pa še štiri do petkrat. Veliko sem pretrpel, ne morem opisati. Mislim, da ne pridem nikoli več iz tega strašnega boja. Granate, mine, šrapneli, vse to je letelo po zraku vse štiri dni, kakor muhe poleti.

Srečni smo bili, ko smo slišali, da nas bodo drugi nadomestili. Jaz sem bil tako

¹ Tukaj bom podal več stvari iz dnevnika podd. Grgiča, ki je padel na vrhu Sv. Mihaela. Njegova vojaška izvajanja bom dejal v ušesca.

zdravov svojim družinam in vsem Slo-
venkam ter želimo vesele veli-
konočne praznike: Škapin Ivan, Veliko-
polje pri Vipavi; Franc Željko, Trebnje;
Andrej Testin, Franc Volf, Kočevje; Jožef
Goršek, Zagorje ob Savi; Ludovik Cizej,
Anton Miklav, Sav. dolina; Jakob Orehek,
Moravče; Ivan Zupan, Gorenje pri Kranju;
Jožef Jenko, Smlednik; Aleksander Per-
šolja, Gorica. — Vesele velikonočne praz-
nike želimo vsem prijateljem in znan-
cem, čitateljem in čitateljicam »Slovenca«
— slovenski topničarji ob Soči: Četovodje
Jurček Skamen, Šostanj; Franc Pozeb, Ko-
njice; Franc Kopriva, Liboje-Petrovče;
desetniki France Papež, Črnomelj; Franc
Brenner, Podkloster; Jožek Pšeničnik,
Zagreb; Avgust Kladošek, Podsreda in top-
ničarji Ivan Miketič, Adlešič, Ivan Per-
dih, Tolmin; Mihael Koščak, Žalna-Višnja-
gora; Franc Molek, Borovnica; Alojzij
Kavčič, Lipa; Jožef Menard, Drenik; An-
ton Petrin, Sv. Jedert; Mihael Rojc, Celje-
Medlo; Mihael Klemenčič, Vinji vrh pri
Krškem; Franc Medved, Litija; Janez
Medved, Godovič; Jožef Klobučar, Nemi-
ški rad; Franc Hren, Dobropolje; Marko
Petrnač, Sevnica; Jožef Šteblaj, Golo; An-
ton Premrl, Postojna; Franc Jurkošek,
Podgora; Jožef Ules, Ptuj. — Vsem prija-
teljem in čitateljem »Slovenca« želimo ve-
sele velikonočne praznike: Ivan Urbas,
okraj Maribor; Franc Gričnik, Konjice;
Anton Jarč, Novo mesto; Evstahij Lipce
iz Ljubljane; Franc Vodopivec iz Vipavske
doline; Ferdinand Dren, Velenje; Kocijan-
čič iz Istre; Ivan Emeršič, okraj Celje. —
Pred odhodom na bojišče pošiljamo naj-
srčnejše pozdrave prijateljem in znan-
cem in čitateljem »Slovenca« ter želimo zdra-
ve in vesele velikonočne praznike: Jožef
Bremic, Sela pri Volčah; Leopold Lavren-
čič, Logje pri Kobaridu; Franc Živic, Aloj-
zij Lavrenčič, Jožef Žerjal iz Hrušovica;
Hunar Ludovik iz Kojškega; desentnik Ivan
Pipan iz Tomaja; Andrej Drolc, Zadla (?),
Primorsko. — Z visokih koroških obmejnih
gora žele svojim rojakom in čitateljem
»Slovenca« vesele velikonočne praznike
spodnještajski planinci: Podd. Lojze
Hrovat, Šmarje pri Jelšah; Štefan Vese-
njak, Zavrč pri Ptuj; Peter Svet, Sv. Pe-
ter, Savinjska dolina; Ivan Urek, Dobova
pri Brežicah; Anton Kapel, Kalobje; Si-
mon Palko, Perniče pri Slov. Gradcu; An-
ton Kranjc, št. Ilj pod Turjakom; Miha
Sadjak, vodnik iz Šmihela nad Pliberkom.
— S tirolskega bojišča pošiljamo dragim
domačim in vsem Slovincem prirčne veli-
konočne pozdrave in voščila: Jernej Si-
tar, desentnik, št. Andraž pri Velenju; Ivan
Zajc, desentnik iz št. Ilja pri Velenju; topni-
čarji: Alojzij Colja iz Škrbine na Primor-
skem; Jakob Pretnar iz Gorij pri Bledu;
Martin Gorišek s Primorskega pri Litiji;
Leopold Črne iz Grgarja; Jakob Zorn iz
Prvačine; predmojster Pustinek iz Skal pri
Velenju; Jakob Korošec s Save na Gorenj-
skem. — Svojim ljubim ženicam, otrokom,
staršem, sorodnikom, prijateljem in vsem
fantom in dekletom pošiljamo s italijanskega
bojišča najsrčnejše velikonočne pozdra-
ve in voščila: Franc Kristanc, gostilničar
in krojač, Senčur pri Kranju; Jožef Pranda,
šmarjeta, Zalog; Matevž Ladiha, Treb-
nje; Ivan Špruk, Luče-Ljubno; Franc Bož-
glav, Lokev, Primorsko; Franc Belič, Vič
pri Ljubljani. — Slovenci v zdravilišču
»Hörgas« na Gornjem Štajerskem pošiljajo
iskrene pozdrave in želijo vsem Sloven-
kam in Slovincem, prijateljem, znan-
cem in vsem tovarišem na bojnem polju veselo
»Alelujo!« Franc Gregorič; ognjčar Josip
Čampa; topničar Iv. Vesel z Blok; pešec
Josip Bruš iz Hotederšice; pešec Zmago-

mir Klavčič iz Podgore pri Gorici; Josip
Tuta iz Tolmina; Leopold Ažman iz Rožne
doline; Hinko Gobec. — Jožef Maraž iz
št. Florjana št. 190 pri Gorici, ki se sedaj
zdravi v Ljubljani, pošilja prirčne veli-
konočne pozdrave vsem šentiljorjanskim be-
guncem. — Vsem prijateljem in znan-
cem starotrske fane pri Slov. Gradcu pošilja iz
bolnišnice na dalinem češkem nebroj sr-
čnih pozdravov ter želi vesele in blagoslov-
ljene velikonočne praznike vsem Sloven-
cem in Slovenkam — Mihael Čevnik, de-
setnik. — Vsem znan-
cem in prijateljem želi iz dalje vesele velikonočne praznike
in jih srčno pozdravlja: Jože Rajšek. —
Vesele velikonočne praznike želita z la-
ške fronte vsem cenjenim čitateljem »Slo-
venca«: Josip Prijatelj iz Ilirske Bistrice in
Ignacij Ravnikar iz Zagorja ob Savi. —
Najlepša voščila k velikonočnim prazni-
kom: Jakob Planinšek, Prečna, in Franc
Kastelic, Zatičina. — Z orožniške postaje
v Logu, p. Trbiž, pošiljamo črnovojniki iz
dreženske duhovnije pri Kobaridu mnogo
pozdravov in naša prirčna voščila za ve-
likonočne praznike vsem našim znan-
cem, prijateljem in prijateljicam ter kličemo: Z
živo vero in z gorečo ljubeznijo naprej za
vstalem Zveličarjem, v sladkem upanju na
veselo svidenje! Franc Rakušček, Andrej
Skubin, Jakob Kanalec, Kranjc Andrej,
Jakob Kandler, Jakob Groser, Uršič Ivan,
Matevž Bizjak, Matija Perdih, Anton Ur-
šič, Anton Konole, Kokošin France, Matija
Rakušček, Ručna Jernej.

Vesele velikonočne praznike voščijo
vsem znan-
cem in prijateljem kranjski fant-
je z južozapadnega bojišča: četovodja Ver-
don Jožef; desentnik Kreč Karel; podde-
setnika Kovačič Jožef in Smerkol Jožef;
strelci Blažič Viktor, Jenko Vinko, Jerina
Franc, Vrančar Martin, Kunšek Fran, Ko-
šir Jurij, Novak Josip, Vlahovič Fran,
Jereb Ivan, Zabavnik Luka, Glavič Aloj-
zij in Singer Ivan. — Vesele velikonočne
praznike voščijo vsem naročnikom »Slo-
venca« in slovenskim dekletom: Ivan Su-
hadolnik, Valentin Jenko, Jakob Pristavec,
Andrej Jerina in Martin Jenko, vsi iz ljub-
ljanske okolice. — Voščimo vesele veliko-
nočne praznike in pošiljamo svojem sr-
ne pozdrave branitelji Doberdobske pla-
note: narednik Malec Franc; četovodja
Besednjak Rudolf, Rihemberk; desentnik
Simon Golob, Otalec pri Idriji; Ivan Božič,
Dolina; Anton Pahor, Opatjeselo pri Go-
rici; Šubin Andrej, Bovec. — Velikonočne
praznike voščijo vsem svojem in rudoko-
pom v Trbovljah: Gašper Muhič, Ambrus,
Dolenjsko; Krašovec Josip, Notranjsko;
Ignacij Prašnikar iz Zagorja; Strgar Valen-
tin iz Bohinjske Bele; Simšič Andrej iz
Podgore pri Gorici; Josip Zupančič iz Li-
tije; Lovrenc Juvan iz Zagorja; Leopold
Matičič, Notranjsko.

V upanju na skorajšnjo srečno zmago
pošiljamo podpisani slovenski vojaki svo-
jim družinam, sorodnikom, prijateljem,
prijateljicam in znan-
cem najlepše pozdra-
ve in želimo prav srčne velikonočne
praznike: Č. s. Ivan Fakin, Škrbina; četov.
Fr. Ogrin, Vrhnik; četov. Ivan Petrič,
Vipava; desentnik Josip Ukmar, Prosek;
deset. Fran Babič, Rodek; podd. Ciril
Šuc, Dutovlje; podd. Fran Bizjak, Kozana;
deset. Alojzij Bezek, Sv. Križ; Č. s. Alojzij
Kobal, krčmar, Idrija; Č. s. Medard Poč-
kar, Štjak; ord. Vincenc Kršton, Vojštica;
inf. Jožef Ambrož, Grobišče-Postojna. —
Slovenski trdnjavi topničarji v Pulju že-
le slovenskim dekletom in vsem Sloven-
cem vesele velikonočne praznike in po-
šiljajo prirčne pozdrave: Korp. Jožef Koc-
bek, Štajersko; Ivan Čuček, Dol. Košana;
Anton Medved z Brda; Ivan Penko, Sla-

vina — vsi iz postojanskega okraja; Franc
Kunst, Ivan Praprotnik, Jožef Budja, Šta-
jerci; Jernej Hlode iz Pjume; Jožef Ko-
lenc od Gorice; Martin Strniša, Sava; Fri-
derik Zmrzlikar, Bazilij Tunhar. — Pred
odhodom na bojno polje pošiljamo vsem
slovenskim fantom in dekletom prirčne
pozdrave in jim želimo vesele velikonočne
praznike: Četov. Jakob Mlakar, deset.
Ivan Hvala, podd. Gregor Kette, podd.
Ivan Morel, Justin Podgornik. — Doma-
čini iz Drežnice na Goriškem, ki se naha-
jamo na severnem bojišču še vedno vsi
zdravi, hvala Bogu, pošiljamo najsrčnejša
voščila in pozdrave k velikonočnim praz-
nikom: Ivan Koren, enol. prost.-deset. —
Svojim dragim v domovini pošiljamo z bo-
jišča prirčne pozdrave in jim želimo ve-
sele velikonočne praznike: Četov. Emil
Grmek, deset. Ivan Šuligoj, podd. Anton
Martinčič, vsi s Primorskega. — Vsem
znan-
cem in prijateljem iskren pozdrav in
vesele velikonočne praznike! Maks Copi
iz Kala pri Bovcu; Jožef Adlešič iz Adle-
šič pri Črnomlju; Alojzij Vrhovec iz Rudni-
ka pri Ljubljani; Anton Prudič iz Unca pri
Rakeku; Franc Leban iz Tolmina pri Go-
rici; Ivan Milost iz Grgarja pri Gorici. —
Slovenski topničarji ob sinji Adriji želimo
vsem znan-
cem in prijateljem vesele veli-
konočne praznike: Ignacij Sok iz Kreda
pri Kobaridu; Alojzij Kos, št. Janž pri Ra-
tečah; Rok Orač, Zibika pri Celju; Vin-
cenc Golmajer, Križe pri Trziču; Matevž
Šilar, Kober pri Trziču; Leopold Terlikar,
Zorjana pri Kobaridu; Matevž Šilar, Kover
pri Trziču; Peter Kumer, G. Tribuša; Mar-
tin Figar, Šmartno pri Gorici; Anton Mu-
žina, Selo pri Gorici; Alojzij Furlani, Pr-
vačina pri Gorici; Jožef Plesničar, Trno-
vo pri Gorici; Alojzij Kožar, Zilenka pri
Vel. Loki; Ivan Vrenko, Frankolovo pri
Celju. — Slovenci zbrani ob svojem topu
pošiljamo Italijaru piruhe, domačim in
vsem rojakom pa srčne pozdrave, želeč
jim veselo Alelujo! Josip Udovič, Cerkni-
ca; Janez Kožman, Podkraj; Alojzij Cer-
kvenik, Sp. Ležeče pri Divači; Anton
Bajc, Logatec; Avgust Kastrin, Šturje;
Anton Banko, št. Pavel pri Domžalah;
Franc Vanovšek, št. Janž, Štajersko. —
Slovenski fantje na gališkem bojišču že-
lejo vsem znan-
cem in slovenskim dekletom
vesele velikonočne praznike: Narednik
Andrej Rozman, Hotederšica; četov. An-
drej Šuc, Senožec; desentnik Ivan Gosti-
ša in Ivan Urbas, inf. Andrej Rehberger in
Andrej Žigon, vsi iz Sp. Logatca; podde-
set. Valentin Nedžavec, Gorenjsko; Ivan
Rukli in Franc Stres iz Kobarida; Blaž
Kavčič, Žiri. — Iz Judenburga pošiljajo
»Slovenčevim« bralcem ter vsem Sloven-
cem in Slovenkam prav prirčne pozdra-
ve in žele vesele velikonočne praznike:
Deset. Alojzij Požar, št. Vid pri Lukovici;
Franc Cankar, Franc Kastelic, Peter Ob-
lak, Franc Zabajek, Jožef Rožun in Ivan
Mušič, Trzin. — Mnogo srčnih pozdravov
in velikonočnih voščil pošiljajo vsem do-
močim, prijateljem, znan-
cem in tovarišem
slovenski fantje na macedonskem bojišču:
Uršič Ludvik, Škerk Alojzij, Plahuta Fran,
Birs Leopold, Lisjak Leopold, Kerševan
Karol, Keber Andrej, Fabjan Franc, Veli-
šek Maks, Simčič Rudolf, Gašparin Al-
bin, Omahen Branko. — Srčne velikonočne
pozdrave, obilo piruhov in pomaranč
želi vsem zavednim Slovincem in Sloven-
kam, posebno pa rojakom Belokranjem
slovenski voj na južozapadnem bojišču:
Ivan Poderžaj, Žan Kolar, Langerholz Fr.,
Lovšin Bertl, Jurjavčič Janki (v bolnici),
Škraba Jaka iz Ljubljane in okolice; Za-
fran Polde, Turk Jože, Dragman Fr. iz No-
vega mesta; Pezdirc Matija, Kočevar Jože,

Grahček Anton, Zupančič Polde, Butala
Janez, Hlebec Srečko, Kmetič Polde, Pa-
pež Polde iz Črnomlja; Kambič Lojze, Je-
nič Jože, Bajuk Ivan, Plut Jože, Matjašič
Jože, Muc France, Znidaršič Jože, Bajuk
Marténak, Lončarič Joško, Molek Janez,
Metlika; Skrinjar Matija, Šuklje Tone, Se-
mič; Flajnik Niko, Zvab Miha, Janko Jan-
kovič, France Ilenič, Dražumerić Matija,
Veselič Niko, Lukavič Janko, Kunič Peter,
Šimec Matija, Hudelja Janez, Flek Peter
(v bolnici), Jesih Juro, Bahor Matija, Dra-
gatuš; Jakša Janez in Tone, Stipanič To-
ne, Judnič Jože, Gradac; Flajnik Karle,
Lukanič Ivan, Špehar Peter, Vinica; Gr-
din Ivan, Staudohar Pavel, Štefanc Ivan,
Mašič Jurij, Stari trg pri Kočevju; Joško
Vadnjal, Joško Vatovec, št. Peter na Kra-
su; Viki Pečirer, Idrija. — Slovenci pri
zrakoplovnem etap. parku žele vsem znan-
cem in znan-
kam ter vsem čitateljem »Slo-
venca« vesele velikonočne praznike: An-
ton Štrukelj, Rakel; Karel Kenda, Sv. Lu-
cija ob Soči; Teodor Tuta, Tolmin; Ivan
Gregorič, Vrsno ob Soči; Karl Mohor,
Ljubljana; Ivan Hodnik, Vrhnik; Karel
Gregorc, Menges; Franc Šiško, Selce, Šta-
jersko. — Iz strelskih jarkov na Doberdob-
ski planoti pošiljajo prirčne velikonočne
pozdrave slovenski in hrvaški junaki:
Narednik Vinko Matetič, Volosko; Nikola
Kinkela, Kastav; Josip Babič, Trst; Janez
Klobučar, Karlovac; Norbert Kalokira,
Lovran; Anton Petelin, Trst; Ignacij Me-
glič, Trzič; Ivan Premrl, Vipava; Jožef
Ausec, Brešca; Franc Hočevan, Kamnik;
Anton Gorijan, Bilje pri Gorici; Anton
Brenzik, St. Bistrica. — Vsem ljubim slo-
venskim rojakom in vojakom žele vesele
velikonočne praznike slovenski mornarji:
Podč. Izidor Florjančič, Dravljice; Leopold
Blažič, Opatjeselo pri Gorici; Alojzij Do-
lenc, Zg. Logatec; Alojzij Iršič, Mislina;
Franc Arc, Brežice; Jožef Bukovec, Ko-
čevje; torp. predm. Franc Kozjek, Log;
Avguštin Silič, Orehovlje pri Gorici; Aloj-
zij Fornazarič, Šempas. — Prirčne po-
zdrave iz Boke Kotorske pošilja vsem
znan-
cem in prijateljem Srečko Staut. —
Slovenski topničarji goreškega topniškega
polka na nepremagljivih bojnih postojan-
kah žele vsem Slovincem in Slovenkam
vesele velikonočne praznike: Deset. Ivan
Mermolja; predmojstra Ivan Pangerc in
Franc Skubic; topničarji Jurij Debelak,
Ivan Nossan, Štefan Slovenič, Ilija Dragič,
Blaže Kesič, Alojzij Zidarič. — Srčne po-
zdrave z Nj. Vel. ladje »Erzh. Friedrich«
pošiljamo slovenski mornarski podčastni-
ki vsem Slovincem in Slovincem, poseb-
nopa preč. g. župniku Bukoviku in Mari-
jini družbi v Mokronogu, ter jim želimo
prav vesele velikonočne praznike: J. Ši-
ška, Ivan Rioline, Jakob Bonin, Franc Šin-
kovec, Jožef Štefan, Anton Žerjal. — Že
drugič na italijanskem bojišču pošiljamo
vsem vipavskim in znan-
cem iz goriške
okolice prirčne pozdrave ter jim želimo
vesele velikonočne praznike v nadi, da se
še snidemo pri kozarcu rujnega vinca! Čet-
ovodja Ivan Mrevlje, Dornberg; desentnik
Miroslav Spacapan, Ozeljan, in Andrej
Gregorič, Vogrsko; poddesentnik Alojzij
Janežič, Prvačina; Franc Merljak, Batuje.
Slovenski trdnjavski topničarji pošiljamo
staršem, prijateljem in dekletom najlepše
pozdrave in jim želimo vesele velikonočne
praznike: Četovodja Franc Perko, Šta-
jersko; predmojstri Jožef Dolinar, Sv. Duh
pri Škofji Loki; Franc Flirin iz Stoba pri
Domžalah; Janez Flajnik, Lahinja, Drağa-
tuš; Pavel Cerar, Sv. Trojica pri Domžalah;
topničarji Anton Drnalc, Kompolje — Do-
brepolje; Janez Belšak, Oklič — Sv. Bar-
bara v Halozah; Janez Sojer, Brezovica

izmučen in slab od mraza, mokrote in la-
kote, da sem šel po jarku kakor mrtvec.
Ko sem prišel na vrh hriba, se mi vdre ta-
ko globoko, da se nisem mogel niti pre-
makniti več. Upiral sem se z rokama, in
tudi rok nisem mogel več potegniti iz
blata. Obležal sem bolj mrtve kot živ. Je-
del že nisem 4 dni. Kar naenkrat prileti
granata in me zasuje. Edina misel mi je
bila dom: Poslovil sem se od vsega na sve-
tu. Še enkrat mi je prišlo moje mlado živ-
ljenje pred oči. Slednjič sem globoko vzdih-
nil, sklenil roki in bil sem nezavesten.
Vedel nisem več, kje da sem...

Ob štirih popoldne se prebudim v ba-
raki, odprem oči in zagledam svojega to-
variša, o katerem sem mislil, da je mrtve.
Poda mi nekaj ruma, da pridem k sebi.
Nato ga vprašam, kje sem in kaj je bilo z
menoj. Reče mi, da sem bil popolnom za-
prt, samo glavo sem imel zunaj. Dasi je bil
sam zelo slab, je prišel kopot, da me je iz-
kopal in me prinesel do tu sem!

Zahvalil sem se mu, da me je rešil.
Kajti drugače bi bil sedaj mrtve. Umrl bi
bil v blatu kakor marsikateri drugi, da bi
po meni hodili, in vedel ne bi nihče za me-
ne, kje da sem. Potem sem šel za polkom
zelo slab in bolan. Nemaram dosti za to,
edino je, da sem še živ. Koliko je mrtvih,
to je nekaj groznega...

Šli smo izmučeni, blatni in mokri, da
e bilo groza. Marsikateri se je majal, ka-
kor bi se bil opil. Kmalu pride menaža, ali
čisti ni mogel skoraj nobeden. Kmalu smo

po dolgem času zopet trdno zaspali. Dru-
gi dan smo si morali osnažiti obleko, pu-
ške in bajonete, ki se jih je še držala str-
jena kri. V svojih stanovanjih jih snajžimo,
in fantje se pogovarjajo o junaških bojih
našega regimenta v prejšnjih dneh...

Potem je prišel k nam naš novi ko-
mandant divizionar. Govoril nam je tako
milo in lepo, da bi se moralo vsakega srce
omehčati, če bi bilo še tako trdo. Govoril
je o naši hrabrosti in brezmejni vztrajnosti.
Poslovil se je od nas prav po slovensko:
Zdravo, bratci! In ko je bil že oddaljen, se
še enkrat obrne, vzdigne roko in zakliče:
Z Bogom, fantje!

Tiste dni je pa izšel uničevalen dekret.
Glasi se: degenerirani. Izdal ga je vse časti
vreden mož: Robert Müller, je gotovo ne-
degeneriran in vse časti vreden mož. Do-
sedaj smo čutili v sebi silno moč, ki je pre-
kipevala mladega življenja. Pa Robert
Müller pravi, da smo degenerirani. Ali je to
znamenje degeneriranosti, propada te-
lesnih in duševnih sil, kar smo opazovali
dolga mesece, posebno pa na Podgori, na
naših ljudeh? Videli smo po velikih mestih
in deželah polno ljudi, cele stanovke, kakor
trš v puščavi, ki ga veter maja semintia.
Na našem potu je zijala smrt nasproti. Ni-
hče ni trenil z očmi in je šel pot naprej. Mi
smo vedno mislili, da je zato potrebna silna
volja, ki biva le v ljudeh železnih živcev in
nede degeneriranega telesa in hrabrosti ljudi,
ki jih imenuje Robert Müller degenerirane.
In nadpoveljnik je rekel, da mu ne moti

spanja kraj, ki ga branijo ti ljudje... Oba
sta sodila po uspehih. Prepričana sta bila,
da sta si izbrala prave ljudi in da se nista
motila.

Mi smo pa hoteli počastiti spomin pa-
dlih tovarišev. Stesali smo silen križ, iz
hrasta smo ga stesali. Vanj smo položili
vso svojo ljubezen in bolest. Tam pod goro
naj stoji kakor hrast v gozdu in naj siloma
oznanjuje spomin naših sinov... Naložili
so ga na rame in nesli smo ga sklonjeni in
potrti, podobni Simonu Cirenejcu. Nesli
smo ga čez Sočo, pri belem dnevu smo ga
nesli. Ves svet nam ni bil mar in ne, kar se
je godilo okoli nas... Globoko in trdno v
zemljo smo ga zasadili, ker smo hoteli, da
počivajo v senci križa oni, ki so se v živ-
ljenju oklepali križa. Dolga leta se bodo
romale misli naših ljudi k temu križu in
iskrene molitve se bodo dvigale kvišku, pa
bolj iskrena ne bo nobena, kakor je bila
naša oni dan.

Težko, kakor bi šli od poljuba materi-
nega, tako težko smo se ločili. Ves svet
nam ni bil mar in ne, kar se je godilo okoli
nas. Drugi so se skrivali, mi pa smo po-
stali in se še enkrat ozrli spoštljivo nazaj,
kjer spi večno spanje toliko naših ljudi...

Pesem brona in jekla je pojemavala,
le semintja je še zabrnala v grozni dishar-
moniji nad soško dolino. Steriinosmedset-
letni samotar Podgorski, ki je edini ostal
v razbiti vasi, se je zopet priplazil na njivo
in si kopal krompirja za borno lužino.

»Očka, mi odhajamo, mi smo dovršili
svoje delo,« smo ga nagovorili.

»Kdo mi bo sedaj delal družino tu-
kaj,« je odgovoril. »Vem, da sam ne bom
ostal.« In spoštljivo se je vzravnaval in se
ozrl proti kraju, odkoder smo prihajali.

Pesem brona in jekla je pojemavala,
ni pa izvenela pesem, ki se je glasila v oni
noči po podgorskih holmih in brdih... Šla
je dalje, kakor silen val, in se razlegala po
vsej domovini. V tisoč srečih je odmevala v
silni žalosti in bolesti, v neštetihi pa v mo-
škem ponosu in globoki ljubezni.

»Smo že slišali, smo že slišali,« je z
rosnimi očmi ponavljala gospodinja v š.
»Naši ubogi fantje, naši ubogi fantje.«

»Saj sem rekel, da Italijan ne pride v
Gorico,« je pristavil možko stric. »Sem je
vse slišal. Kolikokrat sem se ozrl proti
Podgori. Vedno sem bil pri Vas.«

In zamisljen se je zazrl v ogenj, ki je
nemirno plapolal na ognjišču. Ali je pre-
misljal o fantih na Podgori ali o stotniku
in nadporočniku Franceljnu, ki ju ni bilo
več nazaj, da bi šli na lov? Kdo ve? Otož-
no je bilo tudi tovarišu in meni pri srcu.
Dvanajst nas je praznovalo oni večer. Se-
daj sva sama samevala pri ognju in beseda
ni hotela iz ust... Zunaj je divjala kraška
burja in se zaganjala v mirno vas. Jesen je
prijajala v to rajsko deželo in trgala zad-
nje liste z dreveja... Le mirta in lovor sta fi-
kljubovala in oznanjala večno pomlad...

pri Ljubljani; Jožef Križan, Ormož. — Velikonočni pozdrav mili domovini pošiljajo: Martin Pisanski, Marko Zeljko, Josip Jakos, Franc Filipič, Ignac Miklič, poddesetnik Ivan Zupan, Ivan Turk z Vrhnike, Jožef Bobnar, Ivan Križaj z Vrhnike, Gorše, četovodja. — Mnogo srčnih pozdravov s severnega bojišča pošiljajo vsem Goričanom doma in v begunstvu ter jim žele vsele velikonočne praznike goriški Slovenci: Četovodja Andrej Komel, Gorica; desetinik Mirko Remec, Šempas; poddesetnik Karl Godnič, Komen, in Andrej Mladovan, Šempas; Josip Suban, Gorjansko; Franc Vidmr, Anton Karer in Mihael Birsas iz Rihemberga; Alojzij Metlikovec, Volčji grad; Mirko Pahor, Miren; Franc Vrabec, Pliskovica. — Slovenski trdnjavski topničarji na Brionskih otokih žele svojim staršem, bratom, sestram, ženam in otrocičem ter prijateljem prav vesele in zdrave velikonočne praznike: M. Darovec, Ločno; P. Klanšek, Tunjice pri Kamniku; A. Novak, Idrija; J. Renko, Čepovan; F. Znidar, Sv. Jurij ob Taboru; J. Stor, Motnik; F. Lahajnar, Dol. Otlica; J. Mihelj, Rihenberg; J. Gorišek, Teharje; F. Kralj, Videm; J. Sušnik, Črni pri Kamniku; Al. Smrke, Mirnapec; J. Jansa, Gorje pri Bledu. — Slovenski vojaki, ki se zdravijo v bolnišnici v Pragi, pošiljamo čitateljem »Slovenca« prirčne velikonočne pozdrave: Lovrenc Korbič, Zbilje — Smlednik; Ivan Pušavec, Št. Jurij pri Kranju; Ivan Orehar, Predosli; Jožef Bučar pri Brežicah; Anton Gramec, Novavas pri Brežicah; Ivan Babnik, Dobrova pri Ljubljani; Franc Jezeršek, Podnart; Ivan Potočnik, Železniki; Mihael Zorko, Primorsko; Jožef Korjan, Sežana, in vsi drugi. — Vesele velikonočne praznike želita vsem hrambrim tovarišem, ki so še ostali ob Soči, vsem znancom in prijateljem in vsem Slovincem, posebno pa slovenskim dekletom: Narednik Franc Skufca in desetinik Franc Zevnik; oba se zdravita v bolnišnici v Ljubljani. — Vsele Alelujo želi vsem primorskim rojakom Ivan Fakin. — Z visokih ledenikov pošilja prirčne pozdrave vsem znancom in prijateljem s Primorskega Ivan Velišček, Imenje — Šmartno pri Kojsem. — Vesele velikonočne praznike želijo svojim družinam, prijateljem in znancom primorski vojaki, ki se zdravijo sedaj v bolnišnici v Chrudimu na Češkem: Lorenc Renar iz Gabrja na Vipavskem; Silvester Stoka s Proseka; Jožef Bole iz Štorij; Ivan Grlica iz Varej; Jožef Černeka iz Roč. — Srčen velikonočni pozdrav pošilja Alojzij Ojsteršek. — Vesele velikonočne praznike in obilo prirohov želi vsem sorodnikom, prijateljem in znancom v Ribniški dolini, posebno pa častitemu gospodu deželnemu poslancu itd. Karolu Škulju — Leopold Ilc. — Vesele velikonočne praznike želi prijateljem-beguncem, v upanju na skorajšno veselo svidenje narednik Josip Zarnik. — (Konec v torek.)

Nekaj od doma.

Ali je vaš dom še pokoncu ali ne, tega vam ne morem prav povedati, dragi begunci! Veliko domov je posutih — a veliko jih stoji še pokoncu proti vsemu pričakovanju. Nemojte se tudi vse izvedeti iz vseh vasi ob tako dolgi fronti. Povem vam pa, kar sem videl in izvedel.

Od Tržiča do Tolmina so vse cerkve podrtle ali posute na levem bregu Soče, razen nekaterih goriških. Kakšen namen ima pri tem sovražnik, ne vem. Eni pravijo, da jih zato tako pridno podirajo, da bodo po vojski več zaslužili, ker Italijani so večinoma zidarji in zidarski mojstri. Drugi pravijo, da so cerkve s svojimi visokimi zvoniki najboljši cilj sovražni artiljeriji. Tretji pa trdijo, da vojska nima obzira ne na Boga, ne na ljudi. In vendar bo treba dati račun od vsega. Gorje tistemu, ki ga bo moral plačati, ko pride »Rechnungsführer Nemesis«.

Marijino Celjska cerkev, ki je na desnem bregu Soče, stoji še pokoncu. Pravijo, da imajo Italijani konje v njej. Pravijo tudi, da po oni strani Soče pojejo še petelini, cvilijo prašiči in lajajo psi, iz česar bi se dalo sklepati, da niso še vsi civilisti zapustili svoje domačije, ali pa da vozijo laški vojaki te živali s seboj. Znano je, da se Italijani najbolj pogostijo s petelini. Ne verjamem pa, da bi italijanska vojna uprava s petelini redila svojo vojsko.

Podgorska cerkev tudi še kljubuje vsem viharjem. Ne vem, kdo jo varuje ali sv. Gotard ali Kalvarija pred razdejanjem? Tudi hiše, ki stojijo okrog cerkve, kažejo še svoje prijazno lice proti naši strani. Dolenji konec v Podgori je veliko trpel. Najbolj pa trpijo furlanske vasi ob Ločniku do Tržiča. Nobenega izmed visokih zvonikov, ki so se ponosno dvigali proti nebu na furlanski ravnini, ni več pokoncu, razen oglejskega. Ta se še moško drži. Mogoče bo krasni in starodavni baziliki prizanešeno v tej grozni vojski. Saj je edina priča hunskih časov.

Najmenitnejši v tej vojski je postal Doberdob. Se ve, da ne zastoni! Plačal je to svojel Dan na dan dobiva na tisoče salv. Pa tudi sosede Sv. Mihael in Sv. Martin,

oba izkušena v ognju — ne zaostajata v bojni slavi.

Gabrije, Sovodnje, Standrež, Miren so več slave uživali v mirnih časih, ko je bila dobra letina za krompir, verzote in šparglje, kakor sedaj. Vendar se kadi mnogokrat vseprek tja čez do grada Žalostne Matere božje. Škoda je nove standreške cerkve, ki je ni več.

Koliko je naša Gorica trpela, je že večkrat »Slovenec« poročal. Tudi zadnje dni se je močno kadilo v njej. Vendar se za to ne zmenijo naši ljudje, ki tudi sedaj pogostoma obiskujejo naše prijazno mesto.

Skrivnost Podgore.

Tik pred Gorico leži slovita Podgora. To je nizek, podolgastr grič, ki stoji sam zase, brez kritja v ozadju. Med njo in mestom teče istotako sloveča reka. Temu neznatnemu griču se imamo zahvaliti za svojo varnost in svojo slavo. Kako je le to mogoče?

Neki italijanski polk je dobil nekoč povelje, da ne bo preje izmenjan, dokler ne osvoji Podgore. Ko se je v Krminu pred odhodom razglasilo to povelje, ga je sprejel vsak kot smrtno obsodbo. Tri tedne je jurišal polk na Podgoro; moža za možem je zastavljal in končno so bili mrličji v popolnoma razstreljenih postojankah edino kritje.

Toda Podgore ni dobil.

Pri mladem italijanskem častniku, čegar mrtvo truplo je ležalo tik ob naših črtah, se je našlo pismo: »Prijateljem in sovražnikom!« Svojemu edinemu bratu priporoča mater, ki sedaj ne bo imela nobene druge opore. Ili mi je proti nezavzetni, nedotakljivi postojanki. »Vem, da bom padel. Toda Ti vidiš, da se ne tresem.« Samo zadnji »zbožom« tega krepkega rokopa ni bil več prav čitljiv. Posvečenec smrti je tu vendar-le drhtela roka.

Nezavzetna, nedotakljiva postojanka! Najboljši junaki italijanske armade so se razbili ob Podgori; ob njej se je razkrojila armada, ki jo je d'Annunzio nahujskal v smrt. Kakšna bajna gora je to? Na Balkanu so vzle naše čete Srbom, ki spadajo med najhrabrejše vojake sveta, dvakrat, trikrat tako visoke gore tekom enega dopoldne, brez posebnega šuma in ne da bi postale zgodovinske. Vrhovi in brda so se jurišali in osvajali, »nezavzetni« ni bil nobeden, niti Kalimegdan v Belgradu, ki ga je Donava napravila skoraj nedotakljivega. In k temu pride še to, da so Italijani imenitno smeli in pogumni; s svojimi izvrstnimi častniki, nenadkriljivo artiljerijo in mnogimi tehničnimi pridobitvami se morajo smatrati kot spoštovanja vredni nasprotniki.

In tega 240 m visokega kupa zemlje, le smešno neznatne odprte višine, te bajne Podgore v desetih mesecih niso mogli vzeti.

Tudi če stanuješ tako blizu ob njenem vznožju, da streljajo ostrostrelci iz Št. Florjana v hotelsko okno, tudi če vsak dan slišiš o njej in jo s Zeissom natančno premostriš iz svoje sobe — ne razumeš. Sam moraš nanjo.

Zganeč se v notranjosti ob tej misli. Preveč se tu pripoveduje o Podgori, da bi ti že ob samem imenu ne zadrželo srce. Pot je za novinca gotovo tudi težja nego za poznavalca. Naše granate leté namreč tako nizko preko Podgore, da njihovo sikanje novincu ravno tako pretresa živce kakor sovražne.

Za ta obisk je prišel pome v kavarno častnik. Ta kavarna, katere okna so bila včeraj zopet enkrat razstreljena, ima danes smešno senzacijo. Namesto zrcalnih šip, ki so stale toliko novcev, je ustavil kavarnar okna iz sestavljenih kosov šip. Da-li so Italijani s svojim včerajšnjim obstreljevanjem zasledovali ta učinek? Štiri-deset 28centimeterskih je v dveh urah tresčilo v mesto.

Peljali smo se do soškega brega. Čez most gremo peš. Ta prehod čez reko je prečuden doživljaj. Na ta most, ki je za sovražne opazovalce viden, so prasketali že celi snopi municije; most in najbližja okolica sta bila nad tisočkrat v polno zadeta. Vsako drevo na bregu je razklano, kakor bi bila strela treščila vanj, ograja, stebri, pobočje in nasip so kakor obžrti od kobilic. In vendar gre vsak čez ta most, ki se ponoči popravi, ako je bil podnevi resno poškodovan.

Italijani namreč ne morejo neprestano noč in dan obstreljevati ene edine točke, a toliko municije ne razpolaga nobena armada na svetu. Posamezna oseba, ki gre čez most, tudi ne izplača stroškov za eno granato. Če gre n. pr. čez vodo stotinja, vsako minuto po en mož, potem bi potreboval sovražnik za vsakega moža eno granato in bi ob tolikem razsipanju municije zadel med stotino le pet mož. Tudi bi se prehod med streljanjem seveda takoj ustavil. Vedno se lahko računa z verjetnostjo, da ne zadene ravno prvi strel. Če vendar zadene — potem seveda spada med podgorske žrtve. Ako pa ne zadene, potem si brzo poiščeš kritja in čakaš, da na-

stane mir. Mnogokrat se zgodi, da prileti pet, deset granat sem čez, tik zraven pa leži na preži moštvo. Komaj nastopi odmor, skoči kvišku in gre dalje. Predno sovržnik zopet začne, je večina pač že na oni strani.

Tistemu, ki spě čez most, gre po žilah kakor ledeni drobci. Nihče ne gre čez, ne da bi mu zastajal dih. To vsak prizna. To je avstrijska poteza podgorskih junakov. Tekom desetih mesecev hodijo po tej brvi, ne samo, ker morajo, marveč ker spoznajo, da je potrebno. Višji nego vse junastvo jim je ta nagib. In čisto skromno priznajo, da jim to ni zabava.

Tik onstran brega leži ali je ležala vas Podgora s papirnico. Bogat, lep kraj da je bil to. Vino in oljke, kostanj in zgodnja zelenjava in mnogo industrije je bilo tu. Sedaj je tu grozno. Med vsem, kar sem doslej videla vojnega razdejavanja, se je izvršilo v Podgori najtemnejše delo. In Italijani se trudijo še vsak dan in vsako uro, da napravijo sliko čimdalje tembolj groteskno. Ostanke razstreljenih hiš se vedno znova razmetajo in premešajo, tako da so prišle skupaj najbolj različne reči. »To je »Flughahnhof«,« pravi moj spremljevalec pred najžalostnejšim kupom razvalin. »Ali veste, kaj je to: Flughahnhof? Ker se raznih termini loci nikdar ne naučiš do konca, mirno priznam svojo ne-

vednost. In zvem, da živi med artiljeristi vera, da gotovi objekti samodejno vlečejo nase strele. Odtod nosijo najbolj poškodovane hiše to čudno označbo.

Najprej nas vodi pot k južnemu, skrajnemu vogelnemu kamnu Podgore, k zloglasni koti 184, ki je v tej svetovni vojni gotovo najbolj obstreljevana točka. Tu je naša postojanka peš za pešjo natančno vidna za sovražnika, nič se ne more ganiti, ne da bi zapazil. Pot po grebenu je namenoma popolnoma neprikrita. Ako bi bila maskirana, bi Italijani neprestano streljali semkaj. Teda je boljše, da se jim pusti videti, kaj se dogaja. Posameznik more potem lažje preko, kajti na posameznika streljati se tudi največjemu krvoločniku ne izplača.

Spodaj, ob vznožju Podgore, ki tvori tu malo preveso kakor prižnica, leže soške postojanke, ki so od tu na daleč pregledne. Stojimo na skrajnem robu štrline, a moja obleka je slučajno natančno iste barve kakor Podgora, dočim se svitli gumijev plašč spremljajočega častnika ostro loči od sivorjave berge, ki jo je dobila ta tisočkrat razrita zemlja. Soča obteka Podgoro nekoliko oddaljeno, tako da tvori ravnina med njo in Podgoro nekako polkrog. Ob periferiji teko naši jarki, vzporedno z njimi pa italijanski. Loči jih le majhna razdalja. (Konec v torek.)

Deželni odbor kranjski in IV. vojno posojilo.

Okrožnica vsem županstvom na Kranjskem.

Razpisano je četrto vojno posojilo.

Država potrebuje denar, da omogoči konečno zmago naše slavne armade nad vsemi sovražniki in tako zagigura časten, blagodejen mir, ki naj bi zanjamil vsem narodom našega cesarstva trdno, lepšo bodočnost.

Naše armade so zmagovite na vseh frontah. Treba je le še zadnjega krepkega napora, da pridemo do odločilne končne zmage in od vseh narodov zaželjenega trajnega miru. Da se to čimprej omogoči, treba dati državi na razpolago čim več razpoložljive gotovine v obliki četrtega vojnega posojila.

Deželni odbor je sklenil, na račun deželnih sredstev podpisati en milijon kron tega posojila in tako dati viden izraz iskrenim patriotskim čustvom, ki prešinjajo celo našo deželo in pa neomajnemu zaupanju donišega slavnega cesarstva ter do gospodarske in finančne sile države.

Vsem županstvom se naroča, da posnemajo po svojih močeh zgled deželnega odbora in podpišejo čim večje zneske za občino, pa tudi vplivajo v istem smislu na posamezne zlasti premožnejše občane. Neimoviteji pa naj se denejo skupaj v družbe in naj skupaj podpisujejo! Četrto vojno posojilo je silno ugodno za podpisovalca.

Prva tri posojila so bila vsa najeta na ta način, da bodo obveznice, ki jih je izdala država za prejeti denar, plačane naenkrat t. j. ob tistem času, ki je bil določen za povračilo vsakega vojnega posojila. Tako bodo plačane obveznice prvega vojnega posojila dne 1. aprila 1920, drugega vojnega posojila dne 1. maja 1925 in tretjega vojnega posojila dne 1. oktobra 1930. Vsako teh treh posojil pa vrne država lahko tudi prej, ako se za to odloči.

Sedanje posojilo hoče država najeti drugače kakor prva tri posojila in določuje za to posojilo dve vrsti obveznic.

Prva vrsta obveznic se imenuje 40-letno davka prosto 5½% amortizacijsko državno posojilo. Te obveznice bodo plačane v letih 1922 do 1956 na podlagi zrebanja. Vsako leto se bo namreč izžebalo toliko obveznic, kolikor jih je po posebnem žrebalem načrtu določenih, da se imajo izžebati in potem bodo plačane vselej tiste obveznice, ki so bile vsakokrat izžebane. Prvo zrebanje se bo vršilo meseca decembra 1921. Vsako nadaljnje leto se bo zrebanje vršilo istotako meseca decembra. Vsako leto se bo na ta način vrnila enaka svota. Leta 1955. bo zadnje zrebanje, tako, da bode v 40 letih, od danes naprej računeno, celo posojilo plačano. Izžebane obveznice se bodo plačale vselej dne 1. junija dotičnega leta, ki bo sledilo zrebanju. Na ta način bodo prve obveznice plačane dne 1. junija 1922, zadnje pa dne 1. junija 1956. Država si je pri tem pridržala pravico, da od 1. junija 1926 dalje določi za posamezna leta večje število obveznic, ki naj se izžebajo, in da potem poplača posamezne obveznice prej, nego je to sedaj določeno.

Za izdajo teh obveznic je določen kurz na 93% t. j. za vsakih plačanih 93 K se bo obveznica glasila na 100 K in bo torej lastnik obveznic, kadar bo imel dobiti obveznic poplačano, prejel za vsakih sedaj plačanih 93 K po 100 K. Ker pa banke dajo podpisovalcu še ¼% bonifikacije, stane

dejansko 100 K tega posojila le 92 K 50 h.

Druga vrsta obveznic, ki se izdajo kot četrto vojno posojilo, je po bistvu enaka obveznicam prvih treh vojnih posojil, ker se bodo tudi te obveznice poplačale na enkrat, in sicer dne 1. junija 1923. Imenovala pa se bodo te obveznice: davka proste 5½% državne zakladnice.

Za izdajo teh obveznic-zakladnic je določen kurz na 95.50%, t. j. za vsakih plačanih 95 K 50 h se bo obveznica glasila na 100 K in bo lastnik obveznice prejel dne 1. junija 1923 za vsakih sedaj plačanih 95 K 50 h po 100 K. Tudi za te obveznice dajo banke ¼% bonifikacije.

Te obveznice so nekaj dražje nego obveznice amortizacijskega posojila, to pa zato, ker se bo zanje izdana glavnica vrnila že čez sedem let, dočim bo pri obveznicah amortizacijskega posojila moralo preteči 40 let, predno bo zadnja obveznica poplačana.

Kake obveznice navedenih dveh vrst hoče posameznik prevzeti, tega država ne predpisuje in ji je tudi popolnoma vseeno koliko da izda te ali one vrste obveznic. Kdor hoče glavnico zopet kmalu nazaj dobiti, ta se bo torej odločil za zakladnice, drugi, ki mu ni zato da bi glavnico dobil kmalu nazaj temveč gleda na to, da bi daljšo dobo užival od glavnice dobre obresti, pa se bo odločil za amortizacijsko vojno posojilo.

Glede na predstojee obrazložene pogoje se, z ozirom na nakupno ceno (oddajani kurz) dejansko obrestuje amortizacijsko posojilo, odvisno od leta izžrebanja dotičnih obveznic od najmanj 6.08% do več kot 7%, zakladnice pa brez izjeme po 6.4%.

Ker utegne nekaj časa po vojski obrestna mera znatno pasti, se priporoča v prvi vrsti amortizacijsko posojilo kot znatno ugodnejše.

Županstva morajo podpis občine predložiti v odobrenje deželnemu odboru. Nujno se svetuje, da se podpis občine izvrše pri Kranjski deželni banki potom deželnega odbora. Kranjska deželna banka je tudi pripravljena dati občinam, ki nimajo razpoložljivih sredstev, nalašč za to komunalna posojila, tako, da bo imela občina čisti dobiček najmanj 1% na leto, ne da bi morala v ta namen založiti kaj svojega denarja. Županstvo naj tudi posameznikom svetuje, da podpisujejo pri deželni banki.

Župani! Vaša častna dolžnost je, da se Vaše občine pri četrtem vojnem posojilu kar najbolj izkažejo. Županu se naroča, da skliče najpoznejše do prihodnje nedelje t. j. 30. t. m. sejo občinskega odbora z dnevnim redom: Četrto vojno posojilo. — V tej seji naj se odloči o udeležbi občine same, pa tudi o vseh onih korakih, ki so potrebni, da se tudi občani sami udeležijo v čimvečji meri. O uspehu te seje ima županstvo poročati deželnemu odboru najpoznejše do 5. maja 1916.

Če bi v kateri občini radi vojni vpo-klicev ne bila mogoča sklepna seja, kljub vstopu vseh namestnikov, ima županstvo o tem poročati takoj deželnemu odboru in obenem naznaniti svoj lastni ukrep glede podpisa vojnega posojila.

Tedaj na delo!

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1916.

Deželni glavar:

Šusteršič.

Dvoje predavanj za starše.

V svojem drugem predavanju za starše v cerkvi sv. Jakoba dne 17. t. m. je deželni šolski nadzornik dr. Mihael Opek a podal te-le misli: — Življenje je resno težko, pogostokrat kruto in neumljeno; le močni ljudje so življenju kos, slabice spravi podse. Zato moramo vzgojiti iz mladine — plemenite ljudi pač, in to da vera, ob katero se tudi v bridkosti življenja varno naslonimo: poleg tega pa tudi ljudi kakor iz železa in jekla, ne mevr in mehkužev. Več stvari je potrebnih za tako vzgojo; ena najvažnejših je delo. Mladini moramo vcepiti ljubezen do dela. Šola uči delati. Vsaka ura pouka v tem ali onem predmetu je obenem ura pouka v delu. Vsaka domača naloga je klic: Otroci, delajte! Učitelj in učiteljica, ki vestno vršita svojo dolžnost, sta živa pridiga o delu. — Tudi dom mora mladino vzgajati za delo. Starši naj otrokom večkrat govorijo o dolžnosti in potrebi dela. Vsak človek mora delati. Kralji in cesarji delajo — koliko je delal v svojem življenju naš presvetli cesar in še dela v svoji visoki starosti! — bogatini morajo delati in prostaki. Tako smo ustvarjeni, to je naravna in izrecna božja zapoved. Moliti: Daj nam danes naš vsakdanji kruh! in roke križem držati — se pravi iz Boga se norca delati. Pripovedujejo naj starši otrokom o blagoslovu dela. Delo nas živi. Delo ima zlato dno. Čeprav ne nasuje vsakomur zlata, a potrebnega živeža da vsakomur, če ni posebne nesreče. Poleg tega ohrani, zlasti telesno delo, telo krepko in zdravo. Vsakršno delo pa obvaruje dušo plesnobe in gnilobe. Tisti, ki ne dela, ima čas za norčije in hudobije. Kdor pa dela, se s tem ogiblje priložnosti k slabemu. Vse, kar kali v duši delavnega človeka, je dobro in zdravo, kakor valčki studenca, ki vedno teče in žubori. O stoječih vodah pa vemo, kako kmalu se usmradijo in kaj se vse zaredi v njih... Delo rodi zadovoljnost v tem časnem življenju, za večnost pa je zaslužno kakor molitev — če ga opravljamo z dobrim namenom. Vse to je treba otroke učiti, večkrat jim dopovedovati o vsem tem. — Potem pa jih je treba tudi navajati, kaj in kako se dela. Kaj: najprvo potrebne reči, potem koristne, potem šele samo prijetne. V tem starši nimajo doslej dovolj modre razsodnosti. Naš fant je samo za muziko — pravi mama — in fant igra in igra klavir in gosli in citre in pri tem zaigra — šolo in življenje. In podobnega več... Le po vrsti, po pravem redu! In temeljito: ne samo malo pobrskati in pustiti. In sproti kar je danes treba, danes; kar jutri, jutri — ne pa na kvatre. Posebno pri učenju je treba pomniti: kar se tako v naglici skupaj nahlasta, to malo velja. Polnhni dež lepo namoči zemljo, ne ploha. — Eno je treba otrokom prav posebno temeljito obrazložiti. To, da ni nobeno delo premajno, preizkušeno, nečastno ali celo — sramotno. Kdo ve, če nima preprosto in zaničevano delo velikokrat več blagoslova nego imenitno in slavno. Vseh domačih, prihišnih opravil naj se uče otroci. Tudi pomivanje, pospravljanje, pometanje ne bo deklicam nič škodilo. Pletenje, vezenje, likanje, šivanje — to se razume, to so tako boljša dela. — Starši, vzgajajte otroke v ljubezni do dela! Prilivajte tam, kjer šola sadi. Ne se vam smiliti otroci za delo! Ne se pritoževati, če naloži šola en dan eno stran več učenja! Ne hoditi, matere, h posteljicam zjutraj ob šestih, rekoč: Sirotek, kao si še zaspan! Kar poleži malo! — Pokonci — recite — otrok, pokonci! Molit in delat! Verska vzgoja in vzgoja za delo. Tako se bo kaj naredilo iz preljubljene mladine.

Kdor hoče živeti
in srečo imeti,
naj dela veselo
in moli naj vmes!

Zanimivosti iz socialne demokracije.

Dr. Aleksander Schilling, ki je bil prej navdušen pristaš in agitator socialne demokracije, izreka sedaj o njenih voditeljih uničevalno sodbo in nam odkriva njih »veliko ljubezen« do delavstva. Poslušajmo ga, kaj pripoveduje:

... Ali kmalu je prišlo še do večjih razočaranj. Priznati sem moral, da se namreč delavska stranka prav nič ne briga za boljšek delavstva. Odkar sem to vedel, sem se držal ob strani, čeprav sem bil član socialne demokracije. Opazil sem namreč, da so bili nasprotni vsem praviim socialnim reformam. V krogih voditeljev se je čisto neprikrito govorilo, da se mora v interesu stranke vzdržati nezadovoljnost v širokih slojih; kajti ta nezadovoljnost je škakalna deska v dosegu mandata. Da, opazil sem v teh krogih zavestno omalovaževanje delavskega stanu, to se razume posebno pri socialističnih mogotcih, najbolj pa pri dr. Karpelesu in ravnatelju Deutschu. Soderugi so se mi vsled tega bridko pritoževali. Dr. Karpeles se vozi n. pr. z Dunaja v Tešinu v 1. razredu D-vlaka, v lastnem kupeju, s seboj vzame na tako kratko pot celo last-

nega kuharja, v Tešinu se pa dr. Karpeles, katerega se more mirne duše prištevati med milijonarje, preobleče kot delavec in pije z delavci v Warnsdorfu žganje. Na Dunaju pa pripoveduje pri taroku, da se je pri tej komediji nad vse izvrstno kratkočasil, samo gnusijo se mu ljudje, s katerimi je moral piti bratovščino. Tudi sem bil ogorčen nad tem, kako so voditelji obogateli z delavskimi vinariji. Ni nobene programne točke, da mora biti vsak socialno-demokratski voditelj posestnik vile ali hiše, tudi ni potrebno, da obiskuje dr. Adler igralne brloge v Monte Carlu, da daje dr. Renner celodnevne zabave, pri katerih se samo en večer pri vinu, likerji in sektu požre toliko, kolikor ima dohodkov delavska družina v celem letu. Brezmejna lumparija pa je, ako se kaj takega predbaciva meščanski družbi, kar dela sam in predstavlja njihove zastopnike kot zapravljivce in požeruhe. Nekega dne mi je rekel dr. Trebitsch, eden zimed bodočih stebrov socialne demokracije: »Dragi Schilling, Ti izvršuješ nad meščansko družbo ravno tako izdajstvo, kakor delavec, kateri je stavkokazec.« Na mojo opombo, da je tudi on iz meščanskih krogov, mi je odvrnil: »Za nas Jude je socialna demokracija edina pripravna stranka, kjer moremo zadovoljiti svojo častilakomnost, Ti pa nisi noben žid in moreš vsled tega tudi kam drugam uskočiti. Daj nam prostora, Ti zapiraš enemu izmed nas pot, čeprav je Ti ne potrebuješ.« Sedaj mi je padla mrena z oči: Socialna demokracija je sredstvo, potem katerega si morejo židovi, mogotci nasiliti svojo častilakomnost. Prišla je vojska. Veliki duhovni internacionalci so bili prvi, kateri so uničili od njih samih napravljene malikovalske podobe. Prav je imel nek uplivni dunajski »soderug«, kateri mi je rekel: »Prvi premagane vojske je — socialna demokracija.«

Praznoverje.

Zgodovina nas uči, da ob posebno usodnih časih, ko ljudje veliko trpe, pešajo zlasti živci, ljudem se manjša moč razsodnosti in postajajo zelo praznoverni. Čim bolj neverjetna je kaka govorica, tem rajše jo verjamejo. Zanima jih vse, kar je nenavadnega, skrivnostnega. Tak duševni položaj ljudi so posebno ugodna tla za praznoverje, za razne prerokbe, ki pa seveda nič ne pomenijo. Tudi versko mišljenje krene lahko na pota praznoverja.

Tako beremo po raznih listih, da se vsepovsod širijo razne »molitvice«; odete so v patriotično in versko krilo in razširjajo pobožno-smešne ugnalice. Dobili smo z bojišča, kamor se najraje pošilja to plesnivo blago, tako karto, kjer poleg molitve beremo: Ta molitev je poslana z bojnega polja, pošlje naj se naprej; prepíše naj se skozi deset dni vsaki dan. Kdor v devetih dneh vsaki dan eno odpošlje, ga čaka velika sreča. Napravi naj kakršnokoli prošnjo, gotovo se mu bo ugodila. Previdno pa dostavi, da se ne sme nikdo podpisati in tudi naslova ne sme napraviti na določeno osebo. — Iz teh zadnjih besed vsakdo že sam sprevdi, da ti sleparji nimajo čiste vesti, ker se boje, da bi jih zasačili. Zato nam ni treba še posebe poudarjati, da Cerkev oboja tako praznoverje in da bo vsak zaveden katoličan, ki mu pride taka spaka praznoverja v roke, vrgl list v stran. Saj imamo dovolj pravovernih od Cerkev odobrenih molitev za dobro vojske, zato takih šušmarij ne potrebujemo. — Hvaležni smo vojakom v fronti, ki so nas sami na to opozorili.

Aretacije duhovnikov.

»Tagespost« objavlja: Armadno poveljstvo nas prosi, naj se objavi sledeča notica: Iz raznih krogov se je poročalo vrhovnemu poveljstvu na Koroškem o govoricah, ki jih glede na aretacije duhovnikov širijo očividno z zlobne strani z najbolj pustolovskimi kombinacijami. Pribijemo: V ožjem vojnem ozemlju so poklicana poveljstva in oblasti dolžne, da najhitreje nastopijo proti vsem pojavom, ki bi na kakršenkoli način škodovali vojni moči države. Izključeno je navadno, da bi se čakalo toliko časa, dokler se pojasni kaka krivda; večkrat se morajo že ob začetku poizvedb izvesti aretacije z ozirom na nevarnost dogovorov ali bega. Skoraj redno se pa takoj v javnosti govori o »vohunstvu«, ne da bi se to dokazalo ali da bi sploh šlo za vohunstvo. Proti prijetim duhovnikom se je uvedlo vojno sodno postopanje le zaradi motenja javnega miru, dokler se ne konča, se ne sme izreči nobena končna sodba. V celoti so bili obtoženi trije duhovniki, manjšina, ki se izgubi nasproti skupnosti duhovskega stanu, ki si je pridobil ravno v sedanjih vojski največje zasluge za domovino in za cesarju zvesto prebivalstvo. Duhovščina se je posvetila v prvi vrsti v službo vojne preskrbe, delovala je požrtvovalno v bolnišnicah in povsod okrepila domoljubno mišljenje. Ne glede na narodnost so tekmovali duhovniki do v najsprednejše črte, da vzbude in ohranijo vse plemenite čednosti ljubezni do domovine, srčnost in

zatajevanje v srcih zaupnega jim prebivalstva. Kot krvava priča naj se navede le župnik Jožef Fabjan iz Sv. Lucije, ki v najhujšem bojnem vrvenju ni zapustil svoje občine in ki je umrl junaka smrti po italijanski granati. Zgodovina dežela in države med svetovno vojsko bo navajala veliko sijajnih zgledov plemenitih duhovnikov,

Italijanski rušilci cerkva uničili salezijanski samostan v Trstu.

Že takoj ob začetku vojske so Italijani vzeli na piko posebno naša svetišča, cerkve in samostane. Svetogorska Marijina cerkev in samostan, svetovišarsko svetišče, goriški samostan in deloma tudi cerkve, Grad pri Mirnu ter množica drugih cerkva je postalo žrtev laške besnosti. Skoro vse cerkve ob levem bregu Soče, od Tolmina pa doli do Tržiča, izvzemši nekaterih goriških, so podrt ali posute, kakor nam poroča danes na drugem mestu naš goriški dopisnik. In sedaj nam poroča včerajšnje poročilo našega generalnega štaba, da so Italijani divjali tudi nad Trstom. Sedem laških letal je priletelo Veliki četrtke popoldne nad še »neodrešeno« mesto in vrglo skupaj 25 bomb. Bomba, ki je padla blizu Škedenja, je ubila 1 moža, 5 otrok in tri žene ter ranila pet oseb. Od teh se neka deklica bori v tržaški mestni bolnici s smrtjo. Vse žrtve so pripadale civilnemu stanu. Druge bombe so uničile salezijanski samostan in sicer v času, ko je okoli 500 otrok molilo v samostanski cerkvi pred sv. Rešnjim Telesom. Res pravi čudež, da tu ni bilo žrtv. Vojaške škode ni nobene.

Italijani so z rušenjem mesta Trsta in ubijanjem prebivalstva z dejanjem pokazali, da so končno obupali nad zasedenjem Trsta, katerega so pred časom mislili dobiti nepoškodovanega v roke.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. aprila. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Včeraj popoldne je vrglo 7 italijanskih letal 25 bomb v Trst. Ubilih je 9 civilnih oseb, med njimi 5 otrok, 5 oseb je ranjenih. Salezijanski samostan, v katerega cerkvi je bilo 500 otrok pri božji službi, je uničen. S tem napadom je sovražnik zapravil vsako pravo in pravico do prizanašanja njegovih mest.

Severni del mesta Gorice se je nahajal pod živahnim ognjem vseh kalibrov. Sicer so se razvili na primorski in na koroški bojni črti le mestoma topniški boji.

V odseku Col di Lana smo odbili močne sovražne napade z najtežjimi izgubami. Za Italijane. Ravnotako so se izjalovili novi sovražni napadi na naše nedavno osvojene postojanke v odseku Sugana in napad na našo črto zahodno od Sperone.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Laško uradno poročilo.

19. aprila. V odseku Adamello so prepodili naši alpinci sovražne oddelke, ki so se podili po vrhovih, zasedli so 17. t. m. v višinah 3402 m Passo di Monte Pumo in so utrdili postojanko. V odseku Ledro napreduje z uničenjem sovražnih obrambnih črt tudi naše napredovanje korak za korakom proti vrhu Monte Sperone. Topništvo deluje v odseku med Adizo in Brento. V dolini Sugana so se zrušili ponoči na 18. t. m. sovražni napadi na naše postojanke od potoka Larganza ob trdnem odporu naših. V isti noči smo uničili na Col di Lana s sijajno posrečeno razstrelbo sovražno postojanko, nakar so napadli najskrajnejši rob gore, ki ga je imel sovražnik še zasedenega. Sovražen oddelek, ki je držal jarek še zaseden, je bil deloma pokopan pod razvalinami, deloma ubit. V naše roke so padli 104 cesarski lovci, med njimi 9 častnikov, kakor tudi bogat plen orožja, streliva in vojnega materiala. Nek sovražni oddelek, ki je 19. t. m. napredoval proti Siefu, je odbilo in razkropilo naše topništvo. Na ostali bojni črti nobenih znatnih dogodkov.

Goriški knezonadškof med ranjenci.

Pretekli teden smo bili zopet tako srečni, da smo imeli v svoji sredi zadaj za fronto našega vladiko. Velika tolažba za vztrajno duhovščino in trpeče ljudstvo! Le par dni je bil nadpastir med svojimi zvestimi ovčicami. Kako jih je vzljubil v tež-

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. aprila. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Neizpremenjeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. aprila. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana: Pri Garbanovki severnozahodno od Dvinska so imeli Rusi ob zopetnem brez-

ki so zdaj znani le še malemu krogu. Huf-skači in žlobudre vseh stanov in smeri se svare, ker se bo vsako neresnično pripovedovanje o »izdajalstvu duhovnikov« in podobno kot širjenje vznemirujočih govoric po postavi nad razširjalci strogo kaznovalo.

kih časih kot nedolžne žrtve verolomnega soseda, še tesnejše jih priklenil na svoje očetovsko srce. Tolažil in bodril je Prevzvišeni duhovščino in ljudstvo, ni pa pozabil tudi naših junakov-ranjencev. V petek, dne 7. t. m., je Prevzvišeni obiskal vojno bolnišnico v O. Kako ginljiv, žalost-novesel prizor, ko je stopal od postelje do postelje junakov. Lahko in težko ranjeni so se dvigali na posteljah, da pozdravijo visokega gospoda, niso se zmenili za bolečine. — »Kaj ste vi?« — »Slovenec.« — »In vi?« — »Dalmatinec.« itd. Vsakega junaka — ne glede na narodnost in vero — je Prevzvišeni nagovoril, tolažil in bodril, naj zaupa v Boga, ki jim bo gotovo zacelil vse rane, telesne in srčne. — »Da, veleučeni gospodine! V Boga ufam! Ako bu da, ču ozdraviti,« je odgovoril zagoreli Dalmatinec in oči so se mu zasolile, ko mu je nadškof podaril — krunico, sveti rožni venec. Kaka vera pri naših vojaki, kako zaupanje v Marijino svetinjo in molek, ko so jih poljubljali in stavili na prsa! Tiho smo odšli iz ene barake v drugo, da jih ne motimo — junakov — v njihovi gjenjenosti. S hvaležnimi in solznimi pogledi so visokega obiskovalca spremljali do vrat, želeč mu blagoslova božjega in vrnitve v našo prelepo, solnčno nadškofijsko stol-nico.

Italijanom primanjkuje municije.

O pomladanski ofenzivi se je na italijanski strani mnogo govorilo; napovedovali so jo, čakali lepšega vremena, pa je le ni bilo. Bilo je nekaj sunkov, napadov, priprava, ki je kazala pričetek ofenzive, ali kar naenkrat se je ustavilo splošno bojevanje in se je italijansko armadno vodstvo zadovoljilo s posameznimi napadi in omejilo na gotove odseke večje delovanje. Največ so navajali proti ofenzivi, da je nemogoča, tako vreme, 10 m debel sneg, viharje itd. — ali curiški listi poročajo, da je nameravano italijansko pomladansko ofenzivo onemogočilo pomanjkanje municije. Italijanske municijske tvornice so zadnje mesece delale največ za Avstrijo.

Nezadovoljnost Italije z zunanjo politiko.

Kolin. »Idea nazionale« očita vladi: Drugi zvezni narodi so izkoristili vojsko in so pridobili teritorialne ugodnosti, Italija pa stoji še vedno s praznimi rokami in gleda, kako drugi, naj si že bodo prijateljske ali sovražne države, zasedajo ali so si pa naprej zagotovile zemljo, ki jo upravičeno zahteva Italija, ker jo brezpogojno potrebuje kot velesila. Mir odpira Italiji vidike, ki niso v nikakem razmerju z doprinešenimi žrtvami. Če tudi stoji, da pripada drugi jadranski breg zemljepisno kakor zgodovinsko Italiji, ne stori vlada ničesar, da bi to umeli v inozemstvu.

Brezposelnost v Italiji.

Lugano. Radi vojske se je vrnilo v Italijo okroglo 50.000 delavcev; dela je dobil komaj vsak deseti med njimi, ker razen vojne industrije ni drugega dela v Italiji.

Italijani in Srbi.

Kolin, 20. »Kölnische Zeitung« poroča: Vladni »Giornale d'Italia« piše o Pašičevi izjavi v »Daily Chronicle« in pravi: Srbija je zasedena od avstrijskih, nemških in bolgarskih čet in srbska vlada je v pregnanstvu. Tisočere in tisočere srbske družine so našle pribežališče v Italiji in Franciji. Srbija obstoji tedaj samo še po imenu. Pa navzlic temu naj vsak dan poslušamo malo koristne in velikobesedičarske govore in izjave srbskega prestolonaslednika ali ministrskega predsednika, ki se v svoji smešni domišljiji bavita z Veliko Srbijo, ki naj se razširi preko Hrvatske itd. Pašič je najbrže pozabil, da so Italijani v Valoni. Javno mnenje v Italiji je za to, da bodi teh izjav konec. Vojska je preveč resna, kakor pa da bi se taki ljudje smeli vaditi v taktiki ali govorništvu, ki bi se dalo opravičiti k večjemu pri kakem diletantu.

uspešnem napadu približno enega polka znatne izgube.

Pri armadi generala grofa pl. Bothmerja je vrglo neko nemško letalno bro-dovje veliko bomb na kolodvorske naprave pri Tarnopolu.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

18. aprila. Pri jezeru Bixten (5 kilometrov zahodno od Uexkilla) in v nekem pododseku naših postojank pri Jakobovu topniški boji. Sovražni napadalni poizkus v odseku pri selu Njeverički (južno od trga Krevol) so odbile že naše prednje straže.

Galicija: Sovražnik je 16. aprila z močnimi silami napadel »Popov grob«, enkrat celo v širini več kot dve vrsti. Vsi napadi so odbiti s težkimi izgubami za sovražnika. Po izpolnjenju poročil smo zaplenili ob osvojitvi »Popovega groba« 13. aprila veliko množino ročnega strelnega orožja, naboje, telefonsko orodje, vrtnalnice, letelce mine, metalce bomb in štiri zaboje bomb.

19. aprila. Pri Dvinskem južno od vasi Garbunovke so napadli Nemci ponoči na 18. april s presenetljivim streljanjem naš jarek pri vasi Ginovka (1900 metrov južno od Garbunovke). Nato so napadli in nam vzeli jarek. S protinapadom smo pa zapodili sovražnika nazaj. Zahodno od Postavega je razkropilo naše topništvo nek sovražni oddelek.

Severnozahodno od Kremenca in ob zgornji Stripi je razstrelil sovražnik nekaj min.

RUSI KOPLJEJO STRELSKE JARKE OB RUMUNSKI MEJLI

Bukarešt. »Steagul« poroča iz avtentičnega vira, da kopljejo Rusi v Besarabiji ob rumunski meji strelske järke. Črta se razteza ob reki Prut od Marmornice do Renija. »Minerva« poroča, da so Rusi, kakor pripovedujejo ruski dezertjerji, izpraznili Novosielico in Bojan in poslali prebivalstvo v notranje deželo.

VOJNA OPUSTOŠENJA V LVOVSKEM OKRAJU.

Lvov, 20. aprila. »Dziennik Polski« poroča, da so dovršene uradne poizvedbe glede vojnih škod v Lvovskem okraju. Dogladilo se je, da je bilo izmed 134 krajev 13 popolnoma ali vsaj domalega uničenih, 79 krajev je bilo deloma porušenih, 42 je ostalo nepoškodovanih. Vsega je bilo v Lvovskem okraju uničenih 1482 hiš, 2510 gospodarskih poslopj in 32 industrijskih naprav. Radi opustošenj je izgubilo streho 1300 družin, ki so jih deloma drugod nastanili; za 174 družin so se postavile zasilne barake.

POLJAKI IZ RUSKE POLJSKE, INTERNIRANI V AVSTRIJI, SE VRNEJO DOMOV.

Dombrowa. »Gazeta Polska« poroča: Vsi v Avstriji in na Ogrskem internirani Poljaki iz Ruske Poljske se puste na svobodo in pošljejo domov, če ne leže njih domači kraji v ožjem vojnem ozemlju.

UMRLJIVOST OTROČICEV V VARŠAVI.

Varšava. »Przeglad porawny« poroča: Otrok do petega leta umre v Varšavi 41 na 100 umrlih ljudi.

POMANJKANJE ZDRAVNIKOV NA RUSKEM POLJSKEM.

Na Poljskem pride le na 40.000 prebivalcev en zdravnik. Nemška uprava nastavi v 64 krajih zdravnike, ki dobe prosto stanovanje in mesečno do 200 mark. Pojasnila v medicinskem oddelku v Varšavi.

RUSKI DRŽAVNI SVET PROTI TRGOVINSKI VOJSKI Z NEMČIJO.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča, da so napadli v ruskem državnem svetu angleško zatiralno politiko proti zaveznikom. Hristovnikov je rekel, da pomenja nadaljevanje trgovinske vojske bitko, ki jo bide Anglija z zavezniki. Rusija se živahno zanima za nemško-angleško tekmovalstvo na svetovnem trgu. Anglija liki vampir izsesava rusko gospodarsko življenje. Rusija mora biti na mirovni posvet gospodarsko pripravljena in mora Angliji zdaj jasno odgovoriti.

V MOSKVI ZAPIRAJO DIJAKE IN DELAVCE.

Stockholm. V Moskvi vzbujajo veliko pozornost aretacije dijakov in delavcev radi revolucijskih zarot in neke stavke.

RUSIJA PROTI PARIŠKEMU GOSPODARSKEMU POSVETU.

Frankobrod. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Berna: »Berner Tagblatt« poroča s poučene strani: Ruski vladni krogi ne simpatizirajo s pariškim gospodarskim posvetom. Govori se, da Rusija ne pošlje vanj zastopnikov ali pa le neugledne osebe. Trgovinski minister Šabovskoj ne gre nanj, ker ne odobrava vodilne smeri posveta.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. aprila. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana: V ozemlju Moze so se razvili v zvezi s krepkim razvojem obeh topništev ljuti splošni boji pehote.

Zahodno od reke so napadli Francozi z znatnimi silami Morthomme in vzhodno od tam. Napad se je v splošnem krvavo odbil. V malem kosu jarka pri gozdu Les Caurettes, v katerega so vdrl Francozi, se še bojujejo.

Popolnoma brezuspešni so ostali na desnem bregu Moze napori sovražnika, da zopet vzamejo kamnolom južno od sela Haudromont.

Južno od utrdb Douaumont se približni boji, ki so se razvili ponoči v nekem francoskem jarku še niso končali. Naše močno topništvo je preprečilo ponovitev sovražnega pehotnega napada na te črte v gozdu Calette že, ko se je pričel razvijati.

V odseku Vaux, na planoti Woevre in na višinah južnovzhodno od Verduna kakor dozdaj zelo živahno delovanje obeh topništev.

Neko sovražno letalo je padlo goreče v Fournin gozdu južnozahodno od Vauxa. Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

19. aprila ob 3. uri popoldne: Ponoči se ni zgodilo nič posebnega izvzemši, da se je precej ljuto streljalo vzhodno od Moze in južno od gozda Haudresmont.

19. aprila ob 11. uri ponoči: Zahodno od Moze je delovalo znatno topništvo na višini 304 in v naših prvih črtah med točkami Mort Homme in Cromieres. Vzhodno od Moze ljuto obstreljevanje pri Douaumont in Vaux. Na Woevre planoti je bilo podnevu mirno. V odsekih ob vzhodni višini ob Mozi pri Eparges je napadel danes zjutraj sovražnik trikrat naše postojanke. Napade smo vse odbili. V zadnjem napadu smo sovražnika, ki se je trenutno ustalil v naših jarkih na bojni črti do 200 metrov, takoj prepodili in mu zadali resne izgube.

20. aprila ob 3. popoldne. V Argonih boj z minami pri Haute Chevauchée, ki je izpadel ugodno za nas. Izstrelili smo podkop, ki je uničil pozemeljska dela sovražnika.

Na levem bregu Moze ponoči trajno obstreljevanje naše druge črte.

Naše čete so napadle sinoči živahno nemške postojanke severnozahodno od bajeja Vaux; posrečilo se jim je, da so zasedli kose sovražnih jarkov in osvojili nek utrjen zakop. Ob tej priliki smo vzeli sovražniku poleg zadanih mu resnih izgub 10 častnikov, 16 podčastnikov in 214 moč, zaplenili smo tudi več strojin in gotovo množino vojnih potrebščin.

Na Woevre uničujoč ogenj našega topništva na zvezna pota sovražnika.

Z ostale bojne črte se ne poroča o nobenem važnem dogodku.

Ob 11. ponoči. V Argonih je obstreljevalo naše topništvo zvezna pota za sovražno bojno črto in gozd Malancourt.

Zahodno od Moze močno delovanje topništva v odsekih višine 304 in pri Avocourt. Z napadom pri Mort homme smo prepodili sovražnika iz nekaterih kosov jarka, ki jih je zasedel 10. t. m.

Vzhodno od Moze ljut topniški ogenj pri Douaumontu in Vaux. Nekaj topniških salv na planoti Woevre.

Na ostali bojni črti je minul dan primeroma mirno.

Angleško uradno poročilo.

London, 19. aprila. (Kor. ur.) Uradno: Tekom noči je sovražnik poskušal obmetavati naše postojanke v odseku vrtin in kamnolomov, pa smo ga pregnali. Na ostali fronti delovanje artiljerije.

London, 20. aprila. V zadnji noči je napadel sovražnik po ljuti topniški pripravi našo črto v okolici Yperna in je vdrl na štirih točkah pri Saint-Eloi, Le Bluff (?), Wietje in ob cesti Ypern-Langemarck s svojo pehoto v naše črte, a smo ga povsod vrgli izvzemši pri Saint-Eloi, kjer so vzeli Nemci dve udrtni, in na cesti Ypern-Langemarck, kjer drže jarek. Pri Mametzu ni mogel doseči slab sovražni napad naših jarkov. Delovanje z minami na obeh straneh južno od Givenchy.

General Berthaut o možnosti padca Verduna.

Bern. General Berthaut izvaja v »Petit Journalu« o položaju pri Verdunu: Glavna francoska bojna črta ni več verdunska bojna črta od vzhoda proti zahodu, marveč od jugozahoda proti severozahodu, če se opazuje z nemške strani. Utrdbe utrjenega tabora pri Verdunu leže izven bojne črte. Bomo li šli nazaj, vpraša nato Berthaut. Tega ne vem, a če to storimo, ne bomo tega storili paralelno, marveč zato, da nas ne obkolijo v Verdunu. Če pride kaj slabega, česar se nam še ni bati, bi ostal skupen položaj tak, kot zdaj, samo nekaj zemlje bi izgubili. Če mislijo Nemci, da pride vhod v Verdun mir, se silovito motijo.

5000 avtomobilov za Verdun.

»Deutsche Tageszeitung« poroča: Pariško časopisje poroča, da uporabljajo nad 5000 težkih avtomobilov od 21. februarja dalje za prevoz črt, streliva in provianta za bojno črto pri Verdunu.

Poincaré na bojišču.

Strassburg. »Strassburger Post« poroča: Poincaré se je pripeljal v nedeljo pred osmimi dnevi s posebnim vlakom v Belfort. V zgornji Alzaciji je nadzoroval v več krajih čete.

Poraz francoskega vojnega ministra v armadni komisiji.

Pariz. V armadni komisiji je govoril vojni minister Roques o predlogi glede na

pomladitev kadrov, katero je vrnila zbornica komisiji. Odsek je sklenil pozvati vojnega ministra, naj v najkrajšem času predloži novo predlogo.

Bombe na Amiens in Boulogne.

Bern, 21. aprila. »Temps« poroča, da je nemško letalo preletelo Amiens in vrglo 5 bomb. Drugo letalo je metalo bombe na Boulogne.

Veliki vojni svet entente v Parizu.

Bazel, 21. aprila. Veliki vojni svet entente se bo sešel teden po Veliki noči v Parizu.

Rusi izkrcali pomožne čete v Marseille.

Lugano. »Corriere della Sera« poroča iz Pariza: Izkrcanje ruskih čet v Marseille je dogodek, ki je globoko ganil srca Francozov. Moralen vtis je glavna stvar, ne gre za število izkrcanih čet, ki ne more biti veliko. Čete sestavljajo izbrane veterane iz bitk v Galiciji in na Poljskem. Njih dohod so zakasnilo izredno ljuti viharji na Sredozemskem morju. Ladje so se pripeljele dne 20. t. m. v notranje pristanišče. Ruse so navdušeno pozdravljali. Takoj so se pričeli izkrcavati. Dva huzarska polka in en deželnoobrambni pehotni polk so tvorili častno stražo. Ruske čete so se utaborile na polju Mirabeau, deloma v lopah, deloma v šotorih. Vsi so mladi ljudje, 25 do 28 let stari. Skoraj vsi častniki nosijo red sv. Jurja.

Lugano. »Corriere della Sera« poroča o ruski ekspediciji: Prvotno so nameravali poslati Ruse v Solun. Ko je izdala Bolgarija slovansko stvar, je nameravala Rusija kazensko ekspedicijo proti Bolgariji preko Rumunije ali čez Črno morje. Končno so pa poslali čete v Vladivostok, od tam pa po morju. V Solunu pa Rusov med tem niso več potrebovali. Vsed izpraznitve Dardanel in po reorganizaciji srbske armade je bilo dovolj čet v Solunu. Z ozirom na nemško ofenzivo pri Verdunu so sklenili, da gredo Rusi na Francosko. »Giornale d'Italia« sodi, da tvorijo zdaj dole ruske čete le prednjo stražo znatnejših ruskih čet, ki so določene za Francijo, Belgijo in Solun. »Tribuna« pravi, da je napočil zdaj čas, ko se mora pokazati enotnost akcije in stremeljenj.

Angleška ministrska kriza končana.

London, 20. aprila. (K. u.) Rešitev ministrske krize so na vseh straneh sprejeli z občutkom olajšanja.

London, 20. aprila. (K. u.) Tiskovni urad razglša: Tajno zbornično sejo bodo zato sklicali, dt pouče zbornico zaupno o najvažnejših številčnih dejstvih, na podlagi katerih sklepa vlada, pa svojih sklepov ne želi objaviti.

London, 20. aprila. (K. u.) Zbornični poročevalec »Daily Maila« izve: Ministrska komisija za novačenje je zahtevala splošno vojaško dolžnost za vse 18 letne moške, dalje da oni, ki so že odslužili, služijo dalje in da se vse neoženjene sistematično odstrani iz municijskih tvornic. Generalni štab je stavil menda tako dalekosežne zahteve, da nekateri ministri, med njimi tudi Asquith tega niso mogli sprejeti.

Rotterdam, 21. aprila. (K. u.) »Courant« poroča iz Londona 20. aprila: Nenadna vest o rešitvi krize je prinesla presenečenje, toda bilo je tega pričakovati. Najbrže je ministrski predsednik s svojo včerajšnjo izjavo hotel samo javnost spraviti do zavesti, kako nevaren da je položaj.

Trajni nemiri na Irskem.

Curih. »N. Züricher Nachrichten« poročajo iz Amsterdam: Politični nemiri na Irskem trajajo dalje in pridobivajo na obsegu. Položaj v pristaniških krajih je zelo resen. Poroča se o spopadih z angleškimi vojaki. Irska je preplavljena z agitacijskimi letaki.

44 dijaških sporov meseca marca na Angleškem.

London. »Labour Gazette« poroča, da je bilo marca na Angleškem 44 delavskih sporov, ki se jih je udeležilo 58.000 delavcev.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. aprila. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Neizpremenjeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. aprila. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Naši letalci so napadli kraje v Vardarski dolini in zahodno od tam, kjer so nastajene francoske čete.

Vrhovno vojno vodstvo.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija. (K. u.) 21. aprila. Uradno se razglša: Danes okolu 8. zjutraj je vrgel nek sovražni eroplan, ki je priplul iz južnovzhodne smeri, iz zelo velike višine dve bombi na neko predmestje Sofije. Ena bomba je padla na neko šolo, druga na neko malo hišo. Povzročena škoda je popol-

noma neznatna. Človeških žrtev ni. Iz eroplanu so vrgli istočasno več oklicev, ki nanašajo bolgarski javnosti padec Erzeruma, kar je posebno smešno, ker Bolgarom ni bilo znano zgolj zavzetje Erzeruma, marveč tudi že zasedba Trapezunta. Ob povratku je preletelo letalo goro Vitosa.

Vtis letalnega napada v Sofiji.

Sofija. (K. u.) Sovražno letalo nad Sofijo je vzbudilo med prebivalstvom veliko radovednost. Prebivalci so hiteli tja, kjer sta padli obe bombi, ne da bi skrbeli za svojo varnost in so se veselili nad klavnim učinkom napada. Namen sovražnikov, posebno pa otročji oklici so popolnoma zgrešili svoj namen. Napad dokazuje zopet, da se bolgarsko ljudstvo ne da preplašiti na noben način in odstraniti s pota, ki si ga je označilo za uresničenje svoje narodne usode.

Proklamacija.

Sofija, 21. aprila. (K. u.) Proklamacija, ki jo je metal sovražni letalec, se glasi: Bolgari! Erzerum, največja trdnjava Male Azije, je vzeta. Več kot 10.000 ujetnikov (?), več kot 500 (!) topov in znatna množina vojne municije je ostalo v rokah hrabrih ruskih vojakov. Potomci tistih, ki so ob šipki in pri Plevni padli, da vas osvobodite in ustvarijo današnjo Bolgarijo, ruska armada zasleduje ostanke poražene turške armade in zmagovito prodira. Ali hočete ostati zavezniki svojega dednega sovražnika, Turkov? Ali hočete ostati v zvezi z Nemci in Avstrijci, katerih namen je, z Vašim orožjem in Vašo krvjo osvojiti balkanski polotok in odpreti njih trgovcem in špekulantom pot v Orijent? Ne, Bolgari, tega nečete! Ločite se od svojih krivih in barbarskih zaveznikov! To je Vaša dolžnost kot Bolgari, kot Slovani, kot ljudje.

Odhod bolgarskega konzula.

Budimpešta, 20. aprila. Bivši bolgarski glavni konzul Panče Dorev je včeraj odpotoval iz Budimpešte.

Usoda Srbije.

Bern. (K. u.) Srbski zastopnik pri mednarodni socialistični komisiji v Bernu, Kazmerović, je izvajal o vlogi Srbije v svetovni vojski: Sporazum je izdal Srbijo, ki je propadla. Strašno so varali Srbijo. Velika slovanska država je le lep senj, s katerim je znal sporazum uspraviti srbsko meščanstvo, ki je skupno z vladarjevo hišo, vlado in s parlamentom stavila vsa usoda dežele na eno samo karto, in je postalo hlapec Rusije. Kakor je svirala Rusija, tako je plesala nesrečna Srbija, Pariz je pa držal mošnjo. Srbija je bila dejansko finančni vazal Francije.

Sofija. »Utro« poroča, da je sklenilo 40 poslancev skupščine pod vodstvom Dušana Popovića, da pozovejo prestolonaslednika vladarja Aleksandra, naj skliče skupščino k posvetu o pripravih za mir. Če jim prestolonaslednik ne ugodí, se nameravajo poslanci vrniti čez Švico v Sofijo in po dolgi dobi zopet pričeti produktivno delo.

Srbski prestolonaslednik na Krfu.

Rim, 21. aprila. Agenzia Stefani poroča: Srbski prestolonaslednik Alexander je došel na Krf.

Srbska vlada v Solunu.

»Atene, 20. «Nea Himer» piše: Po prihodu prvih srbskih čet je prispel v Solun Pasić z drugimi člani srbske vlade.

Med entento in Grško je hujše.

Atene, 20. aprila. »Hestia« piše: Razmerje med entento in Grško se je tako poostrišlo, da se skoro zdi, da se odkritega spora ne bo dalo preprečiti. Ni verjetno, da bo nova vlada z Rhallisom sestavljena iz članov zbornice. »Athina« piše: Ne bo treba dolgo čakati in vedeli bomo, zakaj je grški narod še vedno pod orožjem. Narod bo prestrašen gledal, zakaj se mora materialni vojni vzrok prenašati brez vojne.

Ententa se pripravlja v Santi Quaranta.

Lugano, 20. aprila. Ententino brodovje v Santi Quaranta zopet dela gotove priprave, kar vzbuja zelo veliko začudenje in bo še bolj povečalo jezo proti ententi. V Atenah sodijo, da hočejo v Santi Quaranta zgraditi opirališče za ladje.

Rumunija na razpotju.

Curih, 20. aprila. »Neue Züricher Ztg.« piše: Rumunija je stopila na pot, ki je razpotje. Kot pretežno poljedelska država rabí za izmenjavo svojih pridelkov industrijsko državo in v tem oziru lahko volí med Nemčijo in Anglijo. Odločitev o najboljši možnosti te izmenjave pade v bližnjih dneh.

Ameriška nota.

Berlin, 21. aprila. Wolffov urad poroča: Ameriški poslanik je odgovor ameriške vlade v zadevi podmorske vojske sinoči ob 8. uri zvečer izročil državnemu tajniku zunanega urada. Nota se v kratkem objavi.

Haag, 21. aprila. (Reuter.) Iz Washingtona se z dne 19. t. m. poroča: Danes popoldne ob 1. uri bo predsednik Združenih

držav v skupni seji senata in reprezentančne zbornice prebral noto, ki pomeni zadnjo besedo, ki jo govore Združene države Nemčiji v vprašanju podmorskih čolnov. Čeprav tendenca Wilsonove note dosele ni znana, pričakujejo velezanimivih poročil. Skoro gotovo gre za ultimati ali prekinjenje diplomatskih odnosov.

Najvplivnejši uradniki državnih uradov in odseki senata in reprezentančne zbornice za zunanje zadeve so bili povabljeni za danes dopoldne ob 10. uri v beli hiši na sestanku s predsednikom. Otvoritev, da bo prisostvoval predsednik, je elektriziralo kongres, oficijelni svet in diplomatični zbor. Senat je nemudoma sprejel zakon o reformi armade, ki bo štela z rezervami skupno 1 milijon mož. Sodijo, da so odnosi med Nemčijo in Ameriko postali skrajno kritični.

Washington, 19. aprila. (Kor. ur.) Reuter poroča: Nemški poslanik grof Benstorff je imel danes dopoldne razgovor z državnim tajnikom Lansingom.

Basel, 20. aprila. »Daily News« pišejo, da Amerika dela odredbe, da bo pripravljena za vojno. Mornariški in vojni minister sta poveljstvom že razposlala tozadevna navodila.

Ameriško vprašanje do Avstrije.

Washington, 21. aprila. (Reuter.) Poslanik na Dunaju Penfield je dobil naročilo, naj vpraša avstro-ogrsko vlado, če se je zadnji napad podmorskega čolna na rusko ladjo »Imperator« izvršil brez prejšnjega pravila.

Ameriške vojne dobave.

Rotterdam. Vojnega materiala iz Združenih držav se je izvozilo med vojsko za tri tisoč 536 milijonov. Na razstrelila in strelivo odpade 961 milijonov, na strelno orožje 72 milijonov, na žice 78 milijonov, konje 483½ milijona in na usnje 475 milijonov. Večinoma to nevarno blago vozijo kot stroje in dele strojev.

Nizozemska.

Bivši nizozemski ministrski predsednik Knyper o položaju.

Budimpešta, 22. aprila. (K. u.) Nekdani nizozemski ministrski predsednik Knyper je obiskal 20. t. m. svoje hčere, ki biva že več mesecev z nizozemskim poslanstvom v Budimpešti kot prostovoljne bolniške strežnice. Sotrudniku »Neues Pester Journala« je izjavil, na vprašanje na morebitno angleško izkrcanje, da ne more pri vlišanju nobena moč prodreti; sicer nova trdnjava še ni popolnoma zgrajena, a šelja je zavarovana z minami. Tudi so Nizozemci dovolj gospodarsko pripravljeni. Vzdržali bi. Na vprašanje, kako sodijo na Nizozemskem o osrednjih državah posebno glede na Nemčijo in kako o Angliji in o njenih zaveznikih, je rekel Knyper: »Mnenja so različna. Vpad nemških čet v Belgijo je v prvi vrsti povzročil protinemško stremljenje, da ustvari Angliji ugodna tla. Nastop Anglije in njenih zaveznikov nasproti Grški se pa ne odobrava na Nizozemskem, posebno najnovejši ukrepi angleške vlade glede na preskrbo s premogom nizozemskih ladij ne more vzbuditi simpatije. Kot nevtralnno državo nas vedno ogroža Anglija in omejuje našo prostost. Nasprotstvo proti Angliji zdaj prevladuje. Glede na mir je opozoril bivši nizozemski ministrski predsednik na zadnje govornice, ki so se razširile na borzi v Amsterdamu in je rekel: »Splošno se lahko reče, da smo zdaj bližje miru kot še nekdaj.«

Razpoloženje na Holandskem.

Berlin, 20. aprila. Berlinski »Lokalanzeiger« izve o holandski krizi iz Rotterdama: Holandska vlada je izvedela, da so na pariški konferenci sklenili se z prisilnimi odredbami polastiti ladijskega prostora nevtralcev. Holandska je obnovila svojo mobilizacijo, ker hoče svoje pravice varovati na vse strani in je naročila veliko premoga v Nemčiji. Holandska je odločena krizo rešiti mirnim potom.

Goltz paša umrl.

Berlin, 21. aprila. (K. u.) Wolffov urad poroča: General-feldmaršal baron von der Goltz je po desetdnevni bolezni dne 19. aprila v glavnem stanu svoje turške armade umrl za pegastim legarjem.

Dnevne novice.

»Kristus je vstal«. Ta resnica nam daje življenje. Posebno v današnjih časih ogromnih vsakovrstnih žrtv in nerazumljivega trpljenja je ta resnica edina tolažba in moč vernega človeštva. Tudi naš čas ima sedaj svoje veliko trpljenje. In kakor ob Kristusovem času so razmere danes. Največ trpi resnica in pravica, sv. Cerkev, naša država in naše Bogu in cesarju zvesto ljudstvo. V grob so nas naši sovražniki djali, obdali z lažjo, sovraštvom, lakoto in vsilili nam vojsko. Pa Kristus je le vstal.

Podpisujte IV. vojno posojilo!

»Premagana je smrt, trohnoba, Zveličar gre iz groba.« Letošnja Velikonoča, kakršne še nismo imeli, nas prav poseben kliče in veže s Kristusom, sedaj s trpljenjem. Kristus je moral trpeti in umreti. In je rekel: »Ko bom povzisan, potegnem vse k sebi.« Povzisan na križ, je odrešil verne. Kako močna mora biti ravno v teh časih misel in kako sladke in božje tolažbe polna zavest, da je velikemu petku tako blizu velika nedelja, smrti vstajenje, trpljenje zmaga, bolečini odrešenje. Vsem vernim dušam našega naroda, posebno pa našim junakom na bojiščih kličemo v velikonočni pozdrav: »Zaupajte. Pogum v srca! Kristus je vstal! Aleluja!«

+ Cesar se je udeležil veliki petek božje službe v schönbrunski kapeli.

+ Na velikonočni ponedeljek sta učenca Gospoda spoznala v lomljenju kruha. Dal jim je kakor na velikonočni četrti največ, — vso svojo ljubezen, samega sebe. Pojdimo velikonočni ponedeljek vsi v slovenski Emavsi, pojdimo in darujmo molitev in obile darove za naše ljube goriske begunce. Sedaj se ima izpričati naša ljubezen do najbolj trpečih naših bratov, sester in otrok. Ostanimo pri njih v ljubezni in dajmo jim po cerkvah in zunaj cerkva obile velikonočne darove. Na ljubezni se bo spoznalo, ali smo njihovi bratje in sestre.

+ Načelstvo Ljudske posojilnice je sklenilo v svoji zadnji seji udeležiti se pri četrtim vojnem posojilu z istim zneskom, kakor pri tretjem, namreč 500.000 K, razdeljenih na obe vrsti vojnega posojila po originalnih pogojih od svojih vložnikov, kakor tudi od drugih ter prevzame papirje vojnega posojila v brezplačno shrambo in upravo, ker se je ta ugodnost posebno za prebivalstvo na deželi izkazala pripravna pri vseh dosedanjih treh posojilih. Za četrto vojno posojilo je pa priporočati shrambo in upravo tembolj, ker se boste obe vrsti posojila žrebali in je pazljivost za izžrebane kose potrebna, da ne zastarajo.

+ Odlikovanja. Veliki križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo je dobil poveljnik neke armade general konjice Franc Rohr. — Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil polkovnik 27. pp. Danijel Schneider pl. Wehrthal. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: nadporočnik 27. pp. Emil Hain-schegg, nadporočnik 68. pp. Vekoslav Trček, nadporočnik 53. pp. Ivan Krpan, nadporočnik 3. gor. top. p. Ludovik Pahernik in poročnik 1. bos. herc. p. Josip Dimec. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik 84. pp. Oskar Gaber, nadporočnik 26. lov. bat. Anton Jasnig in poročnik 4. bos. herc. p. Josip Bahovec. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje je dobil nadzdravnik 27. črnovojs. ok. poveljstva dr. Emil Vašek pri etapnem štacijskem poveljstvu v Postojni. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje so dobili: narednik 7 pp. Ivan Weber, narednik 47. pp. Andrej Pittner, narednik 7. pp. Josip Gasser in rač. podčastnik 40. pp. Leopold Sorko. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetlinje je dobil desetenik Albin Ogrizek, pri polj. havb. div. št. št. I/6. — Srebrno hrabrostno svetlinjo 1. vrste je dobil ognjčar 7. polj. havb. p. Maks Sirk. — Bronasto hrabrostno svetlinjo je dobil lovec 20. lov. bat. Kravanja Peter.

Najvišje pohvalno priznanje sta dobila ritmojster 9. dež. orož. pod. Jakob Klemenc in nadporočnik 26. črnovojs. pp. dr. jur. Rihard Vidic. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje je dobil dom. stavbni nadledovodja Mihael Slokar, pri nekem vojaškem poveljstvu. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje so dobili: nad. stražmojstra 12. dež. orož. pov. Ivan Anžel in Franc Mandeljc; ognjčarja 22. dom. polj. top. div. Josip Petan in Josip Medvešček; štabni stražmojster Franc Žafra, okrajni stražmojstri Josip Guč, Ljubomir Hrabar, Josip Kokoli, Anton Ercigoj in Matija Jež, stražmojstri Ferdinand Fortunat, Franc Kostanjšek, Franc Bogataj in Josip Mislej, vsi pri 9. dež. orož. pov. — Srebrno hrabrostno svetlinjo 2. vrste so dobili: kadet Zazula Rudolf, poddesetenik Rak Arnold, infanteristi Mavec Franc, Kralj Franc, Kravina Jakob, Widounig Josip in Črešnik Matija, vsi pri 4. dom. p.; stotnijski poveljnik koroškega prost. strel. pp. Primož Franc; rač. podčastnik Javor Fran, infanterista Valetić Tomaž in Rozman Josip, vsi trije pri 27. dom. p.; stražmojster 14. dež. orož. pov. Bohinec Josip. — Bronasto hrabrostno svetlinjo sta dobila topničar Opretnik Jurij in častniški sluga Adamič Josip, oba pri 22. dom. polj. top. div.

+ Osebnostna vest. »Wiener Ztg.« poroča: Poljedelski minister je imenoval deželne glavarja državnega in deželne glavarja poslance dr. Ivana Šusteršiča članom prisedniškega sveta za preskrbo krmil.

+ Armačni vrhovni poveljnik nadvojvoda Friderik bo podpisal po 6 milijonov kron na avstrijsko in na ogrsko vojno posojilo.

+ Novi čas v Avstriji. Dunaj, 21. aprila. (K. u.) Jutri izide v državnem zakoniku odlok skupnega ministrstva, ki uvaša v Avstriji za dobo od 1. majnika do 30. septembra 1916 takozvan poletni čas. 1. majnik se prične 30. aprila ob 11. uri zvečer po dosedanjem računanju časa. 1. september 1916 se pa konča eno uro po polnoči, ki jo določa ta odlok. Nasproti dozdej običajnem krajnem ali železniškemu času se pomakne ura 30. aprila ob 11. uri zvečer eno uro naprej in ostane tako do konca septembra 1916. Tam, kjer se razločuje krajni čas od takozvanega srednjega evropskega časa, katerega se drže pošte in železnice, se mora tudi v poletnem času upoštevati ta razlika. S to odredbo se namerava bolj kot dozdej izrabiti dnevna svetloba v poletnih mesecih in pospeševati posebno v sedanjem času potrebno varčevanje razpoložljivih kuril. Ne dvomi se, da prihranijo držeč se dosedanjih razsvetljevalnih ur tako občine, kakor tudi industrija, trgovina in obrt zelo znatne vsote. Težav ni pričakovati, posebno, ker so ga uvedli med tem tudi v Nemčiji, na Ogrskem, v naših zasedenih ruskih ozemljih in na Balkanu in ker je itak mednarodni promet med vojno dobo omejen le na najnujnejšo mero.

+ Pokojnemu Patru Ambrožu je v »Reichsposti« Adele Billitzer posvetila lepo spominsko pesem pod naslovom: »Svetogorskemu junaku«.

+ Novi gališki namestnik. Dunaj, 21. aprila. (K. u.) Kakor poizve c. kr. korespondenčni urad, je imenovan vojaški generalni guverner za avstrijsko-ogrsko okupacijsko ozemlje na poljskem generalni major Erich baron pl. Dieler za namestnika v Galiciji. Isti razlogi, ki so bili merodajni za upravo te dežele po generalu pehote pl. Colardu, so bili tudi zdaj odločilni, da je bil imenovan za njegovega naslednika visok vojaški dostojanstvenik.

— Cesar odlikoval slovensko mater. Iz Šmarja pri Jelšah se nam poroča: Tukajšnja vdova Marija Markuš ima sedem sinov in pa zeta, ki je stotnik, pri vojakih. V petek, dne 7. aprila, je doletela to priletno mater izvanredna sreča in veselje. Dobila je od presvitlega cesarja krasno podobno Mater božje z Jezusom v naročju. Na podobi je cesarska krona z inicijalima presvitlega cesarja Franca Jožefa. Podoba je srebrna pa pozlačena in je vredna 100 K. Zraven tega še je prejela v denarju 500 K. Po kratkem, jedrnatem nagovoru vlč. g. dekana Ivana Bohanec je blagorodni gospod baron Müller, c. kr. okrajni glavar v Celju, v pričujočnosti večih gospodov v občinski pisarni izročil ta imeniten dar blagi ženi, ki je bila od veselja do solz ginjena.

— Leykamove papirnice. Pred kratkim se je poročalo, da namerava znižati Leykam Josefthal, akcijska družba, svojo glavnico. Družba je veliko izgubila, ker je eno njenih največjih tvornic (v Podgori) uničil sovražni topniški ogenj, vsled česar predloži družba akcionarjem sanacijski načrt.

— Zbolel je vč. g. p. Volbert S. J. in so gg. duhovni sobratje naprošeni za memento. G. profesorju Gattererju, ki je zbolel za pljučnico, gre na bolje in je izven nevarnosti.

— Vreme na Dolenjskem. V nedeljo 16. aprila je bil občuten mrz, Orehi so večinoma pozeblji; torej ni upati letos na ta pridelek. Tudi vinogradi so po nekaterih legah močno trpeli od mraza, ker so trte že močno pognale. V torek 18. aprila zvečer je padlo nekoliko snega, ki pa ni naredil posebne škode.

— Slana v Belokrajini je po nižinah napravila nekoliko škode, posebno v nižinah po vrtovih. Vinogradi so hvala Bogu še obvarovani, a vedno smo v strahu, ker je vreme jako nestanovitno.

— Zajčeva ulica na Reki. Odbor za nova ulična imena na Reki je pred par dnevi sklenil v svoji seji, da se dosedanja ulica Leonardo da Vinici prekrsti v Zajčovo ulico. O novih uličnih imenih bo razpravljali reški občinski svet po velikonočnih praznikih.

Dalmatinski namestnik grof Attems je došel v Zagreb in si ogledal razne zavode.

Na šenturški gori priredi Marijina družba na velikonočni ponedeljek, popoldne ob ½3. uri igro: »Svojeglava Minka«, na korist Rdečemu križu.

— Semenji v Selcih. V sredo 3. maja se vrši v Selcih nad Škofjokloko živinski in kramarski semenji, kamor se kupci v obilnem številu vabijo, ker bode radi pomajkanja krme dosti živine na prodaj.

— Iz Tržiča. Podružnica »Rdečega križa« je imela sejo, na katere dnevnem redu je bil razgovor glede programa za »teden Rdečega križa« od 30. aprila do 7. maja. Razgovora so se udeležili podnačelnostvom g. župnika gg. ravnatelj Haslinger, župan Ahačič in tovarnar Gocken. Sklenilo se je naročiti 1500 znakov v razprodajo ter 1000 suhih cvetic. Slovenska in nemška šola prirediteli predstavi s petjem, godbo, deklamacijami in igro. Znake in cvetlice bodo prodajale gđene, učiteljice z učenkami obeh šol. Upajmo, da donese teden mnogo prispevkov v vojne namene.

lj Umrl je poslovodja tvrdke Samassa g. Jožef Gratzl.

Kranjski deželni predsednik baron Schwarz umirovljen. Grof Henrik Attems novi kranjski deželni predsednik.

Dunaj, 22. aprila. Kakor izve c. kr. korespondenčni urad, je Njegovo Veličanstvo deželnemu predsedniku Božidarju baronu Schwarzu pl. Karsten povodom iz zdravstvenih ozirov zaprošene trajne vpokojitve v ponovnem priznanju njegovega mnogoletnega zvesto vdanostjo vršenega izbornega službovanja podelilo veliki križ Franc Jožefovega reda in istočasno imenovalo podpredsednika pri namestništvu v Trstu Henrika grofa Attemsa za deželne predsednika na Kranjskem.

× × ×

Grof Henrik Attems - Heiligenkreuz novi kranjski deželni predsednik je bil rojen dne 13. oktobra leta 1858. v Sopronju na Ogrskem. Njegovim starišem, dedom in pradedom je tekla zibel v Sv. Križu pri Ajdovščini, kjer so grofje Attems posedovali grajsko premoženje. Sedanj grof Henrik Attems - Heiligenkreuz je obiskoval ljudsko šolo in gimnazijo v Gorici, svoje višje študije pa je dovršil na dunajski Terezijanski akademiji. V državno službo je vstopil 1. avgusta 1880. Prva služba mu je bila v Ljubljani pri politični oblasti kot konceptni praktikant. Potem je služboval pri c. kr. okrajnih glavarstvih v Kočevju, Postojni in Litiji, dokler se ni konečno povrnil nazaj v Ljubljano kot predstojnik prezidijske pisarne nepozabnega barona Winklerja. Leta 1886. je bil poklican na Dunaj v nožanje ministrstva, kjer je ostal do l. 1890. Teža leta je prišel kot c. kr. okrajni glavar v Ljutomer. Iz Ljutomera je bil v isti lastnosti prestavljen v Lipnico na Štajerskem, katero je leta 1896 zapustil in odšel v Celje kot vodja c. kr. okrajnega glavarstva — med tem pa je postal že c. kr. namestništveni svetnik. V Celju je ostal do leta 1901. Teža leta je odšel v solnčnato Gorico kot vodja tamošnjega c. kr. okrajnega glavarstva. Za dvornega svetnika je bil imenovan leta 1902. Leta 1911 je bil poklican v Trst k c. kr. namestništvu kot podpredsednik namestništva. Leta 1913 je postal definitivno v tem činu.

Grof Henrik Attems je leta 1906 potom odlikovanja postal vitez Leopoldovega reda in v teku sedanjih vojne mu je bil podeljen komturni križec Fran Josipovega reda z zvezdo. Grof Attems je poročen s hčerko bivšega tržaškega namestnika grofa Ceschi ter je častni občan občin Gamlitz (okraj Lipnica), Čepovan, Sv. Križ pri Ajdovščini, Gornja Tribuša in Lokavec. Njegova dva brata sta tudi v državno politični službi, in sicer eden kot c. kr. dalmatinski namestnik, drugi, Viktor, pa dvorni svetnik pri c. kr. pomorskem uradu v Trstu. Grof Henrik Attems je bil v Gorici v deželnem zboru zastopnik vlade in predsednik kraške komisije ter častni član meščanskega zbora.

Grofa Attemsa slikajo znanci kot zelo ljudomil značaj in pravičnega uradnika.

Mi ga pozdravljamo, ko se vrne v našo deželo, katero je zapustil v mladih letih. — Sodili ga bomo po njegovih delih in želimo, da bi nam bila ta sodba lahka. — Pravičnost je samoobsebi umevna dolžnost vsakega javnega uradnika, kaj še le tako visokega dostojanstvenika. Pravičnost pa dobi šele svojo vsebino po delih. Kar je deželi v teh silno težavnih dneh pred vsem potrebno, to je modra, intenzivna skrb za gospodarske interese naše dežele, roko v roki s poklicanimi avtonomnimi faktorji, ki žive v tesnem stiku s prebivalstvom dežele. V tem oziru čaka novega deželne predsednika ogromno delo in če se mu posreči, zmagati je, ga bomo odkrito hvalili. V tem smislu ga pozdravljamo.

Turčija v vojski.

Napad na Trapecunt.

Genf. »Lyoner Depeche« poroča iz Petrograda: Napad na Trapecunt sta izvedli dve ruski skupini. Ena skupina je napadla mesto na utrjenem vzhodnem delu, druga skupina pa, ki se je izkrcala neposredno blizu mesta iz ruskih ladij, pa z zahoda. Podpiralo jo je rusko brodogve.

Kut el Amara pred padcem.

Genf, 21. aprila. »Temps« pravi: General Townshend bo najbrže moral v kratkem kapitulirati. Poučeni londonski krogi presojujejo njegov položaj kot zelo pesimističen. Sicer pa izjavljajo, da je padec Kut el Amare brezpomemben, ker ga zavzete Trapecunta daleko odtehta.

Berlin. »Daily Telegraph« pripravlja angleško javnost na to, da najbrž ne bodo mogli rešiti v Kut el Amara ob Tigrisu po Turkih obleganih angleških čet, katerih položaj je vsak dan obupnejši.

Ljubljanske novice.

Ij Cesarjev spomenik na ljubljanskem Gradu. Ljubljanci imajo v svoji sredi velikega dobrotnika, ki je še vse premalo znan. Tiho dela za našo Ljubljano, a smoteno in vsak dan vstaja iz njegovih rok popolnejše njegovo delo — prenovljeni ljubljanski Grad. Ta dobrotnik Ljubljancanov je sedanjí poveljnik na ljubljanskem Gradu g. major vitez pl. Kern. Ljubljanci svojega po potresu in po viharjih časa zelo poškodovanega gradu skoro ne bodo več poznali, ko bo zopet občinstvu za obiske popolnoma prost. Vse poprave je gospod major izvršil, držeč se strogo starega sloga. Naša občina ima sedaj čas, da z blagohotno naklonjenostjo tega odličnega gospoda s primeroma malimi sredstvi uredi vse sprehe na Gradu in napravi nove. Tu bi se ne smelo preveč štediti — pozneje bi vsako tako delo stokrat več vlezalo. Upajmo, da bo to razumevanje prodrla na našem magistratu. Ljubljana je imela res srečo, da je dobila za poveljnika na ljubljanski Grad v sedanjem času takega moža, kot je g. major vitez pl. Kern, mož velikega obzora, kateremu življenje ni suho životarjenje, ampak si z delom postavlja pomnik. Njegov pomnik bo prenovljeni ljubljanski Grad, hvaležnost Ljubljancanov se ga bo vedno spominjala. Pred gradom pa gradi g. major sredi lepih nasadov — cesarjev spomenik. Kedaj bo odkrit ta spomenik, še ne vemo, vsekakor pa mora biti to dogodek — patrijotična slavnost za vso Ljubljano. Ta spomenik bo zgodovinska priča zgodovinskega časa: pohlepni Italijan ne bo nikdar dobil naše bele Ljubljane, katero si je zaželel, nad Ljubljano ostane gospodar njen stari cesar in Ljubljana za vse čase ostane zvesta Njemu!

Ij Velikonočna procesija v Križankih se vrši kot običajno danes zvečer ob 1/2 8. Verniki naj se je udeležijo čim največ močje s prižganimi svečami. Izprevod se bo pomikal kot lani z Valvazorjevega trga po Emonski cesti, Knežji in Gosposki ulici nazaj v cerkev.

Ij Ženske izprevodnice na ljubljanski električni železnici. S poučene strani se nam javlja: Sposobnih moških sil vedno bolj primanjkuje. Bodoče glavno prebiranje gotovo še bolj izredči moške delavne moči. Da pa more ustreči vodstvo ljubljanske električne železnice občinstvu in vzdržati promet in ga, če mogoče, še razširiti, se sprejmejo v službo kot izprevodnice tudi ženske. Pet jih je že sprejetih. Službo nastopijo na torek 25. aprila 1916 popoldne. Ženska izprevodnica se je dobro izkazala v sedanji svetovni vojski že v mnogih velikih mestih, med drugim na Dunaju. Gotovo se izkaže tudi v naši beli Ljubljani.

Ij »Teden Rdečega križa«. Za »Teden Rdečega križa« se delajo že obsirnejše priprave. Pod predsedstvom gosp. župana dr. Ivana Tavčarja se je zopet ustanovil oni lokalni odbor, ki je lani izvršil »Patriotično nabiranje vojnih kovin« in pa »Patriotično nabiranje volne in kovčuka«. Vzporedno s tem odborom deluje tudi še odsek za »Teden Rdečega križa« pod predsedstvom g. arhitekta ces. svetnika J. Mathiana. Da bi se delo ne ponavljalo in moči ne cepile, imata lokalni odbor in pa odsek Rdečega križa med seboj ločene delokroge. Pri obeh bodo sodelovali srednješolski učni zavodi, in sicer: pri lokalnem odboru deški, pri odseku Rdečega križa pa dekliški.

Ij Pozor! Trgovci in obrtniki se opozarjajo, da je do torka dne 25. t. m. rok dolžnosti naznanila za usnje, kože, kožice in strojila. Naznanilo je podati po stanju prejšnjega tretjega dne.

Ij Prodaja jajc. V mestnih vojnih prodajalnah je dovolj svežih jajc na razpolago in sicer po zmernejših cenah kakor pa na trgu, kjer vlada često povsem nepotrebnemu prerivanju.

Ij Brivnice bodo na Veliko nedeljo odprte do 12. ure popoldne, na velikonočni ponedeljek pa cel dan zaprte.

Ij Tukajšnji odvetnik c. kr. nadporočnik-avditor g. dr. Ivan Lovrenčič, ki je v zadnjem času služboval pri vojnem sodišču v Stanislavovu v Galiciji, je pridelen okrožnemu poveljstvu v Mitrovici v Srbiji.

Ij Umrli je 21. t. m. ob 9. uri zvečer v deželni bolnici gđc. Mira Medic, bivša c. kr. poštarica v Beli Peči, pred vstopom v bolnico na dopustu bivajoča na Colu pri Vipavi, stara šele 32 let. Bolehala je več mesecev, a se kljub vsej svoji skrbljivosti za zdravje ni mogla rešiti. Blag ji spomin! N. p. v mrl!

Ij Umrli so v Ljubljani: Anton Brajer, kajzar, 66 let. — Antonija Sprucik, uboga, 74 let. — Marija Lukič, bivša služkinja-hiralka, 28 let. — Jernej Šavs, sin čevljarja in posestnika, 9 mesecev. — Ana Urbančič, vpokojenega davčnega upravitelja soproga, 72 let. — Ivan Ogrin, zasebnik, 71 let. — Rudolf Budiacs, desetnik. — Franc Černe, pleskarski mojster in posestnik, 36 let. — Rudolf Golob, sin tovarniške delavke, 2 dni. — Janez Renko, delavec-hiralec, 81 let.

Primorske novice.

Iz Gorice. 13. t. m. je vrgel sovražnik v ul. Sv. Klare, v Rabato veliko granat in šrapnelov; škoda je napravil le malo. 13. t. m. zjutraj krog 3. ure je nastala taka nevihta s točo, da je bilo še ob 6. uri zjutraj na debelo toče po tleh. — 15. je bilo cel dan bolj mirno, le proti večeru topovski boji pri Oslavju in Podgori. — 16. je udarila granata v delavnico mizarja L. C. v ul. Kočevija in močno razbila; k sreči tedaj ni bilo nikogar v delavnici. — 17. je na Cingrafi granata ubila 18letnega mladeniča, ki je iskal baker od granat in šrapnelov. — 18. je zopet deževalo; drugače je bilo lepo, ker se ni slišalo streljanja, le par granat je priletelo blizu Park-Hotela, ki pa niso eksplozirale. — Stari Miha Besednjak na Tržaški cesti (nasproti artiljerijske vojašnice), ki so mu bile granate hišo posule, je šel za nekaj časa drugam. A ni mogel obstati, vrnil se je zopet k svojemu porušenemu domu, odmetal za silo ruševine in si v kleti priredil kotichek, kjer sedaj stanuje. Tako moč ima dom.

Mšgr. Faidutti je bil te dni v Gorici in v Trstu. Tu je med drugim obiskal Austro-Americano, kjer je sedaj nameščena goriška bolnišnica usmiljenih bratov in zavetišče. 30 varovancev iz zavetišča se prepelje v zavetišče v Vurberku na Štajerskem. — V Gorici je bil deželni glavni obiskal umirajočega pok. p. Ambroža. — V Ajdovščini je mšgr. Faidutti obiskal deželni kmetijski urad, ki vrlo deluje; poverjena mu je med drugim razdelitev galice in žvepla.

Umrli je v Trstu splošno znani učitelj Just Arhar. Bolehal je dlje časa. Star je bil 33 let. Bil je soustanovitelj »Trgovsko-obrtno zadruge v Trstu« ter član mnogih društev. V politično življenje ni nikdar aktivno posegal. Vse njegovo življenje je bilo delo za družinski in narodni mir in napredek.

Toča v Trstu. V sredo, 19. t. m. popoldne je v Trstu padala precej debela, gosta toča. Na vinogradih je napravila dokaj škoda.

Pri zdravljenju bolezni na jetrih, zlatenice, žolčnega kamna, rumenice in vranice, tvori raba naravne »Franc Jožefa« grenčice važen pripomoček vsled hitro in lagodno učinkujočega odvajanja. Iz poročila hamburske splošne bolnice Barmbeck se razvidi, da je Franc Jožefa voda, rabljena v različnih slučajih, dosegla vedno dobre uspehe.

Naravna

BILINSKA

KISLA VODA

najbogatejši alkalni (natron litijev) kislec na Češkem. — Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti »Bilinska« izvolite vprašati hišnega zdravnika.

Sprejmeta se takoj ➡

2 kolarska pomočnika

ali 2 vajenca, ki sta se že učila te obrti, pri Franc Zanoškar, Lj., Tržaška c. 17.

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 5 sob, z vsemi pritliklinami, ■■■■
■ v 1. nadstropju, se odda za 3 mesece po ■■■■
■ nizki ceni na Bleiweisovi cesti št. 3 in ■■■■
■ sicer od maja do avgusta. Poizve se pri ■■■■
■ hišnici istotam. 1003

Galica!

Išče se nujno 30 do 50 kg modre galice. Ponudbe naj se hitro pošljejo pod »Vino-gradnik« na upravo tega lista. 1006

Za dobro upeljano trgovino s poljskim pridelkom na Dolenjskem se išče

kompanjon

v primerni starosti s kapitalom od 10—15.000 K, pod zelo ugodnimi pogoji. — Ponudbe na upravo lista pod 1012.

Tvornica voščenih sveč na parov v Dalmaciji (mesto pri morju) išče poštenega sposobnega zanesljivega

delavca

ki bi bil popolno več v svoji stroki. Želi se predvsem, da je dobro izurjen v litju voska kakor tudi v ločevanju voska od medu. Več pove uprava lista pod št. 976.

Lepo zračno

stanovanje

obstoječe iz štirih sob z pritliklinami se za avgustov termin v Nunski ulici št. 3 odda. — Istotam se takoj odda tudi pripravnost skladišče. — Pojasnilo med 2. in 3. uro popoldne, Erjavčeva cesta šte. 14.

Usnjarskega pomočnika

sprejme takoj
Ljudmila Pregelj
Vernik p. Kresnice.

Ekonom

absolvent več kmetijsko-strokovnih sol, z večjo prakso na kmetijski soli z najboljšimi izpričevali želi dobiti službo ekonoma ali temu primerno. Naslov pove upr. Slov. pod št. 993.

Par podplatov K 1'50

zak. zaj. ki jih lahko vsak sam pritrdi, kot gumijevе pete. Z njimi se varujejo usnjati podplati za izredno dolgo dobo. Absolutno nepremočni, elastični, zelo trpežni in ceni, kar potrjuje mnogo priznalic. 5 parov velikih podplatov K 7'50 franko, plošča za poskušnjo za par čevljev K 2' — Franko kot vzorec brez vrednosti, le proti predplačilu. Naslov: Neuheiten Vertrieb, Dunaj III. pošta Marokanergasse Postfach.

MATTONIS

JEDINSTVEN U SVOJOJ ANALITIČNOJ KAKVOČI

NAJBOLJE ODVAJNA NAJŠEŠE NIJE POROČNO PIČE

GISSHÜBLER

ČISTI PRIRODNI ALKALIJNI

KISELI IZVOR

Zaloge v Ljubljani:
A. Šarabon in Julius Elbert.

Invalid, bivši ➡

organist

spreten pevovodja, neoženjen, obrtnik, se želi naslaniti zopet kje na deželi. — Naslov v upravi 1014 „Slovenca“ pod št. 1014.

Nadprilučna HIŠA

za eno družino na solnčnem kraju v Ljubljani se kupi. Ponudbe pod šifro HIŠA na upravo „Slovenca.“ 1016

Prodaja se iz proste roke na javni dražbi

posestvo

z več travniki in gozdi v nedeljo 30. t. m. **MARIJA ZALETEL**, Peržan 3. p. Ši. Vid nad Ljubljano. 996

Iščem službe kot ➡

trgovski sotrudnik

meš. stroke na deželi ali v mestu. Ponudbe sprejema pod 998 puravništvo „Slovenca.“

Sprejme se takoj učneec

za mizarsko obrt pri **MIHAELU MIŠVEL**, Novi Vođmat 118 p. Lj.

Sprejemem takoj krojaškega pomočnika

za boljše stalno delo. **Ivan Stupica**, Dob pri Domžalah. 969

PRODAJALKA

izučena v manufakturni in specerijski trgovini, zmožna voditi tudi filialko, želi premeniti službo. Ponudbe naj se pošljejo pod šifro »Poštena 991« na upr. Slovenca.

Išče se proti dobri plači v dobro hišo v Ljubljani prav dobro izurjena samostojno

kuharica

z večletnimi spričevali, ki si upa kuhinjo samostojno voditi in držati v redu. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod „Kuharica 975.“

Za mnogostransko izraženo nam sočutje povodom došle pretresljive vesti o smrti našega iskrenoljubljenega soproga, oziroma očeta, sina in zeta, gospoda

Josipa Hauptmanna

tovarnarja in posestnika na Viču pri Ljubljani

izrekamo tem potom vsem našo najprišrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, 22. aprila 1916.

Rodbini Hauptmann—Kavčič.

Št. 1805/M. a.

RAZGLAS.

Na podlagi §§ 5 in 6 ministrske naredbe z dne 26. novembra 1915, drž. zak. št. 345, j. c. kr. deželna vlada v Ljubljani z ukazom z dne 13. aprila 1916, št. 12.083, na predlog mestnega magistrata ljubljanskega, glede preskrbe z mlekom sledeče odredila:

Mestni magistrat je v imenu c. kr. deželne vlade pooblaščen, da take producente, ki so mleko dosedaj v ljubljansko mesto dobavljali, a so dobavo odpovedali, prisili k nadaljni oddaji mleka za povzitek v Ljubljano. Pri tem se bo oziralo na dotičnikovo produkcijsko možnost in na njegovo lastno neobhodno potrebo po mleku.

Tako se bo postopalo le tedaj, če prejme magistrat verjetno in dokazano ovadbo, da je kak producent (mlekarica) obstoječe vsakdanje donajanje mleka določenim osebi, oziroma rodbini, brez važnega vzroka odpovedal.

Nadalje je magistrat pooblaščen, da prisili v posameznih slučajih in pri dokazani nujnosti mlekarne po mestu, če se pečajo z nadrobno prodajo mleka, k oddaji mleka za bolnike, doječe matere in otroke, katerih potrebsčine na drug način tudi v najskromnejši meri ni mogoče pokriti. Oddaja naj krije v tem slučaju le to najskromnejšo potrebo.

Prestopke zoper te odredbe bo magistrat kaznoval denarno do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev, ako dejanje ne bi bilo po obstojećih zakonih strožje kaznivo.

Ovadbne in prošnje v zgoraj navedenih slučajih je oddajati mestnemu tržnemu komisarijatu, Mestni trg 27/III.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 18. aprila 1916.

Birmovanja v ljubljanski škotiji.

I. V dekaniji Kamnik: 1. Kamnik v nedeljo 30. aprila, 2. Tunjice v ponedeljek 1. maja, 3. Nevlje v torek 2. majnika, 4. Mekinje v sredo 3. majnika, 5. Stranje v četrtek 4. majnika, 6. Gojzd v petek dne 5. majnika, 7. Sela v soboto 6. majnika, 8. Domžale v nedeljo 14. majnika, 9. Dob v ponedeljek 15. majnika, 10. Rova v torek 16. majnika, 11. Vranja peč v sredo dne 17. majnika, 12. Šmartin v četrtek 18. majnika, 13. Špitalič v soboto 20. majnika, 14. Motnik v nedeljo 21. majnika, 15. Zgornji Tuhinj v torek 23. majnika, 16. Homec v sredo 24. majnika, 17. Mengeš v četrtek 25. majnika, 18. Komenda v soboto dne 27. majnika, 19. Vodice v nedeljo 28. majnika.

II. V dekaniji Vrhnika: 20. Vrhnika na Vnebohod 1. junija, 21. Zaplana v petek 2. junija, 22. Gornji Logatec v soboto dne 3. junija, 23. Spodnji Logatec v nedeljo dne 4. junija, 24. Rovte v ponedeljek 5. junija, 25. Vrh v torek 6. junija, 26. Št. Jošt v sredo 7. junija, 27. Podlipa v četrtek dne 8. junija, 28. Bevke v četrtek 15. junija, 29. Borovnica v nedeljo 18. junija, 30. Rakitna v torek 20. junija, 31. Preserje v sredo 21. junija, 32. Polhov Gradec v nedeljo 25. junija, 33. Črni vrh v torek 27. junija, 34. Horjul v četrtek 29. junija.

III. V dekaniji Trnovo: 35. Trnovo v nedeljo 2. julija, 36. Harije v ponedeljek 3. julija, 37. Knežak v sredo 5. julija, 38. Zagorje v četrtek 6. julija, 39. Nadežje selo v petek 7. julija, 40. Prem v soboto 8. julija, 41. Košana v nedeljo 9. julija, 42. Suhor v torek 11. julija, 43. Vreme v sredo dne 12. julija.

IV. V dekaniji Cirknica: 44. Cirknica v nedeljo 16. julija, 45. Grahovo v ponedeljek 17. julija (consecratio ecclesiae), 46. Stari trg v sredo 19. julija, 47. Babno polje v četrtek 20. julija, 48. Bloke v soboto 22. julija, 49. Sv. Trojica v nedeljo 23. julija, 50. Sv. Vid v ponedeljek 24. julija, 51. Begunje v torek 25. julija (consecratio ecclesiae), 52. Unec v sredo 26. julija, 53. Planina v četrtek 27. julija.

V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika trdke Ciuha & Jesih, »Pod Trančo« vjudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Baden Mestno zdravilišče
pri Dunaju Fizik. diet. zdravilišče.
Šefzdravnik: dr. Wil. Neutra.

Baden Sanatorij Gutenbrunn
pri Dunaju Šefzdravnika: dr. pl. Aufschneider
in oes. svet. dr. Podsanradsky.

Mehaniki in trgovci s kolesi!

zahtevajte moj najnovejši engros-cenik o kolesih, pnevmatikah in delih. Najcenejši izvoz

A. WEISSBERG,
Dunaj

II., Untere Donaustrasse 23/S. oddelek I.
Slovensko dopisovanje.

Kupujem in prodajam ali v komisijon vzamem samo

starinske stvari
in tudi
staro zobovje.

ALBERT DERGANC, brivec in starinar,
Franciškaška ulica št. 10, Ljubljana.

Oglejte si

pred nakupom veliko zalogo
izgotovljenih oblek za

moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbira

površnih jopic

za dame in deklice.

"Pri Škofu"

Pred Škofijo št. 3, Lingarjeva in
Medarska ulica.

Podružnica trdke R. MIKLAUC.

V najem se odda

gostilna

s tremi velikimi gostilniškimi prostori, veliko kuhinjo, shrambo in drugimi pritlikinami, s mesarijo, ledenico in prostornim hlevom.
Gostilna je na najbolj obilnem kraju v črnomlju, kjer se ta gostilniška obrt že več desetletij prav dobičkanosno izvršuje.
Pri gostilni je lep, senčnat vrt, in poleg tega še sadni vrt. — Natančneje pogoje je polze-
deti v Ljubljani, v Gledališki ulici 7. I.
Gradbeno podjetništvo. 893

Štambilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk-štambiljev
Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franco. 553 Ceniki franco.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

Ima v zalogi sledeča krmila: surovi
sladkor v vrečah po 100 kg a K 48.—.

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84.— in
zmlete a K 87.— za 100 kg brez vreč.

Sezamove tropine po K 84.— brez vreč.

Olpke sladkorne pese v balah in vrečah po
50 kg a K 53.— za 100 kg brez vreč.

Tudi sladkorno krvno klesje in raprove tro-
pine dobi v kratkem!

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi se-
mena, ječmen, domačo in nemško de-
teljo, graščico in druga travna semena.

Modro galico G. Z. bo radi enotnosti v poraz-
deljevanju na vinogradnike v smislu medsebojnega
tozadnega dogovora oddajala Kmetijska družba.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze
kajnlita, kalijevo sol, 8% kaljev, 18—20%
mineralni in kostni superfosfat, mešana
gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih
vrečah po 50 kg za K 10.— a 100 kg z vrečo
vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče
franko naš naslov, sicer se naročila ne bodo
mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah
blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih
vrečah po 18-20 K a 100 kg z vrečo vred.

Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po naj-
ugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene
in druge pleva.

Zahtevajte
zastonj in poštne prosto moj glavni
cenik s 4000 slikami ur, stalinne in
srebrne, glasbi, predmetov iz usnja
in jekla, potrebščin za gospodinj-
stvo in toaletto, orožja, municije itd.
Prva tovarna ur
Jan Konrad, t. in kr. dvor-
ni zaloznik **Brux št. 1224 (Češko)**
Nikelnaste Roskopf-ure K 3-90, 4-20, 5—
Srebrne K 8-40, 9-50. — Nikelnaste budilke
K 2-90. Budilke s dvojnimi zvoncem K 4—
Pošljite se po povzetju. — Nikak riziko!
Zamena je dovoljena ali denar nazaj!

Prodajalka

dobro izurjena v manufakturni stroki, ter

učenec

z dobrimi izpričevali in z boljšo naobra-
zbo se sprejmeta takoj pod ugodnimi po-
goji v manufakturni trgovini
FRANCO LENART V PTUJU. 948

August Sattler sinovi

Gradec - Landhausgasse

priporočajo:

blago iz kavčuka za tehnične na-
mene: cevi, mašila itd.
blago iz trdega kavčuka za elektr.
namene

kirurško gumijev blago
izdelki iz asbesta
opreme strojev
materijali za mašila
strojno olje in maže
jermenarske izdelke
krožni za jermen
orodje za kletarstvo
sesalke, brizgalnice za ročni in
motorni obrat
gasilske opreme: armature, lestve,
cevi
potrebščine za mlino: pasove, na-
sopalnike
nepremočne plahte — itd.

Prvo kranjsko podjetje za umetno
steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta šte. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim
predstojništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakovrstnega umetnega ste-
klarstva in slikanja na steklo,
za steklarstvo v figuralni in
navadni ornamentiki, stavbno
ter portalno steklarstvo. —
Zaloga steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirov za podobe
itd. — Narisi in proračuni na
zahtevo zastonj. — Spričevala
mnogo dovršenih del na raz-
polago. 74

Vojaške narodne pesmi

za 4 glasove. Izdajatelj Fran Marolt,
učitelj, Ljubljana. Cena vezanemu iz-
vodu K 1'50, v platnu K 1'80. Naro-
čajo se pri izdajatelju in v knjigarnah.

Kašelj — pljučne bolezni!!!

„Certosan“ krepljiv prašek za pljuča, sloviti izdelek bo-
stonskega prof. dr. Coole, odstrani naglo in temeljito naj-
hujši kašelj, hripavost, težko sapo, zdravi naglo teško-
pri dihanju, kašar na pljučih, ovira uničevalno delo po-
javov tuberkuloze in zavrne to težko bolezen na pot zdrav-
ljenja, ker desinficira pljučno omrežje in napravi potom
zavpnenja bacile neškodljive, končno učinkuje v vsakem
slučaju zelo redilno, krepljivo in ožvežuje. Tisoči odra-
velih zahvalno omenjajo zdravilni, krepljivi in življenje
rešilni učinek „Certosana“. Velika izvirna steklenica „Cer-
tosana“ stane K 6.—. Zahtevajte ga v lekarnah. Če ga tam
ne dobite, naročite ga naravnost pri glavni zalogi:

Lekarna
Jožef v. Török, Budapest, VI. Király-utca 12. L.

C. in kr. dvorni zalozniki

A. ZANKL-SINOV

tovarna kemičnih barv, lakov in firnežev

Resljeva cesta 1 **LJUBLJANA** Marijin trg 1

priporočajo vse vrste oljnatih, suhih, emajlnih in fasadnih barv,
prilistnega kranjskega firneža, mavca, prašnega olja za tla, stroj-
nega olja, karbolineja, čopičev, steklarskega kleja in vseh drugih
v to stroko spadajočih predmetov.

Ceniki na razpolago.

!VINO!

V komisijo dohajajoče in došlo

I. ogrsko (Kis Körös) staro vino rumeno . . . 125 K

I. ogrsko (Kis Körös) novo vino protočeno . . . 115 K

pro hekto od ljubljanskega kolodvora, 10 K za sod pro hekto zaračunano. Kasa
proti naročilnim listom pri o. kr. splošni prometni banki, podružnici v Ljubljani.

Najmanjša od-
daja 600 litrov. **A. Švara, agentura, Ljubljana, Gradišče šte. 8.**

Use kliče po „Sida medu“

kije najcenejša in naj-
boljša jed s kruhom.

1 zavitek stane 35 vinarjev in se napravi iz njega 1/2 kg, ki stane le do 80 vinarjev. Pišite takoj
za navodilo in se pošlje vsakemu po pošti brezplačno. Naroča se pri razpošiljalnici:

Jošip Berdajs v Ljubljani 4, Zeljarska ulica.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Mizarstvo.

Popolna spalna
oprema za 2 osebi
zgotovljena iz tu-
ali inozemskega
oreha ali hrasta z
marmorjem in og-
ledalom

Zaloga otroških
vozičkov.

Cene
konkurenčne.

Blago solidno.

350 K

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

Modni salon

Štuchly-Maschke

Ljubljana

Ridovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnost izbrane

novosti z Dunaja

Priporočila: največjo izbero
klobukov za dame in de-
klice kakor tudi bogato za-
logo žalnih klobukov.

Popravila točno in vestno.

Dunajska naročila na izbiro z obratno pošto.

Solidno blago.

Priznana nizke cene.

JADRANSKA BANKA podružnica LJUBLJANA

sprejema pod originalnimi pogoji subskripcije na

IV. avstrijsko vojno posojilo

in daje radevolje pri svoji blagajni tozadevna pojasnila.

Razpis ustanov.

Za prihodnje šolsko leto, ki se začne dne 16. septembra t.l., razpisuje deželni odbor vojvodine Kranjske eno popolnoma prosto in eno polprosto

deželno ustanovno mesto za c. in kr. mornariško akademijo

za sinove neimovitih slojev prebivalstva kranjske dežele.

Splošni pogoji so:

1. domovinstvo na Kranjskem;
2. telesna sposobnost za mornariško vzgojo ter tudi za bodočo vojno službo na morju; to sposobnost je dokazati po „Predpisu za zdravniško preiskavo pomorskih aspirantov in prosilcev za sprejem kot gojencev c. in kr. mornariške akademije,“ izdanem z mornariškim pravilnikom XXII. kom. l. 1902 (za poveljstvo in zavode c. in kr. vojske l. 1903.);
3. zadovoljivo нравno vedenje;
4. izpolnjeno 14. in ne prekoračeno 16. leto življenja;
5. dosejanje šolanje, dovršeno z najmanj zadovoljivim (dobrim) uspehom,

in sicer:

Štirje nižji razredi kako javne tuzemske srednje šole ali ravno toliko letnikov vojaške nižje realke, z najdaljšim pogojem, da je prosilec zadobil v matematiki najmanj red „dobro“.

(Tiskane popolne pogoje za sprejem je dobiti pri tvrdki „L. W. Seidl & Sohn“ na Dunaju. Pošiljajo jih pa tudi pisarniško ravnateljstvo vojnega ministerstva (mornariški odsek), pristaniško admiralstvo v Pulju, pomorsko okrajno poveljstvo v Trstu in poveljstvo mornariške akademije vsakemu, ki jih zahteva, proti plačilu 40 h ali proti znamkam te vrednosti.).

Vzdrževalni pavšal za polprosto deželno ustanovno mesto znaša 800 K na leto; iz tega vzdrževalnega pavšala, ki se ima v dveh obrokih dne 16. septembra in 16. marca pri poveljstvu mornariške akademije vnaprej plačati, se pokrivajo vsi izdatki za gojenca v akademiji.

V svrhu sprejema v c. in kr. mornariško akademijo bodo morali deželni prosilci delati sprejemno izkušnjo. Ta izkušnja bo obsegala za vstop v I. letnik: a) nemški jezik, b) matematiko, c) zemljepis in zgodovino, d) prirodoisne vede; vseh teh predmetov toliko, kolikor se poučujejo v prvih štirih razredih kake srednje šole.

Sprejemne izkušnje se prične dne 10. septembra. Odbrani aspiranti bodo v pravem času poklicani.

Izobraženje v mornariški akademiji traja štiri leta. Po zadovoljivi dovršitvi IV. letnika se imenujejo gojenci za pomorske kadete.

Prošnje za ustanove v svrhu sprejema v c. in kr. mornariško akademijo je poslati deželnemu odboru vojvodine Kranjske, in to najkasneje do 20. maja t.l.

Pozneje došle prošnje se ne bodo vpoštevale.

Prošnji je priložiti:

1. krstni list,
2. domovinski list (prosilcev),
3. izpričevalo vojaškega zdravnika,
4. izpričevalo o cepljenju koz, če cepljenje ni potrjeno v zdravniškem izpričevalu,

5. vsa izpričevala srednje šole, objednem z izpričevalom zadnjega I. semestra; izpričevalo o drugem semestru je naknadno predložiti,

6. izpričevalo o premoženju, potrjeno od županstva in župnega urada in ravno tako нравnostno izpričevalo.

Prošnjo je kolkovati s kolkom za eno krono, vsako prilogo pa s kolkom za 30 h, če že ni kolkovana.

Prošnje smejo vložiti samo starši, (oče, če njega ni, mati ali varuh.

Kranjski deželni odbor.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1916.

Najfinejše
brivske aparate in
rezila, britve, lase-
strižnike
kupite najboljše in
najcenejše pri

A. Weissberg
Dunaj II.
Untere Donaustr.
23./S. oddelek IV.
Ceniki in engros-
liste trgovcem zast.
Dopisuje se sloven.

Neznosne nadloge uši — rešijo
vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:

Cvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hoče-
var, lekarna, Vrhnika; J. Koschir („Pri Orlu“),
Kamnik.

K 1:20

K 1:20

Kompletna predtiskarija

v hiši.

Šablona s 16 monogrami, primerna za
namizne prte, serviete, žepne robce in
vseh vrst perilo se dobiva pri

TONI JAGER

Ljubljana Zidovska ulica 5. Ljubljana

K 1:20

K 1:20

Na prodaj
ima

za kuho

brinjevice

v poljubnih množinah po nizki ceni
tvrdka Ivan Jelačin v Ljubljani. 814

brinje

Zadružna zveza v Ljubljani

Dunajska cesta šte. 38

sprejema

prijave za IV. avstrijsko vojno posojilo

in sicer za **5 1/2 %** amortizacijsko državno
posojilo po 92.50 K
t. j. za vsakih 100 K se plača le 92.50 K

5 1/2 % državne zakladne
liste po 95.— K
t. j. za vsakih 100 K se plača le 95.— K.

1000

➡ Oficijelno subskripcijsko mesto ➡

= Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani =

993

in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju,

sprejema prijave na:

Četrto 5 1/2 % avstr. vojno posojilo

➡ po originalnih pogojih. ➡

5 1/2 % 40 letno d. p. amort. drž. posojilo po K 92.50 netto za K 100.— nominale, 5 1/2 % d. p. dne 1. junija 1923 vračljive državne
zakladnice po K 95.— netto za K 100.— nominale.

Subskripcija se vrši od 17. aprila do inkl. 15. maja 1916.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohoštvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

1132

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 135 cm dolgimi orjaškimi Lorelejkimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blesk in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lunček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštanim povzetjem ali denar naprej iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Marija Tičar

Ljubljana

Sv. Petra cesta 26

Selenburgova ulica 1
nasproti kazine

Prva specialna trgovina umetniških, vojnih pokrajinskih in drugih razglednic.

Priznana največja izbira na drobno in debelo.

Krasni albumi za umetniške razglednice pravkar došli.

375

Dražbeni oklic.

Dne 5. maja 1916 ob 10. uri predp. se vrši pri c. kr. okrajnem sodišču v Škofjeloči v izbi št. 1, dražba sledečih nepremičnin iz zapuščine umrle Ivane Lavrič iz Škofjeloke.

Zemljiška knjiga	VI. št.	Označba premičnin	Cenilna vrednost	Najmanjši ponudek
Škofjaloka . . .	113	hiša št. 73 in gozd	K 11970	K 7980
" . . .	92	dvorišče . . .	" 618	" 412
" . . .	57	hiša št. 32 z vrtom	" 4129	" 2253
" . . .	458 1/2	smrekov gozd . .	" 198	" 132
Puštal . . .	92	sadni vrt . . .	" 1372	" 915
Staridvor . . .	143	njiva . . .	" 1456	" 971

K nepremičninam ad 113 spadajo sledeče pritlikline: 3 štelaze, 1 prodajalna miza, 1 miza z železno ploščo in valjar za kože v cenilni vrednosti 175 K. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja. -- V hiši 73 se nahaja trgovina z meš. blagom in strojarja.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za poši-

5%

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 8.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani. Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Olani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Merhar Alojzij, gimn. veroučitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. -- Olani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Miškar, profesor; v Ljubljani; Avguštin Zajo, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejljo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov

Ljubljana ::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako; 3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za doživetje nizjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356 kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron 17 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rastel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverjenstvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejljo!

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. -- Ustanovljena 1864. -- 30 podružnic. Vojni Marijin trg -- Sv. Petra cesta. Delniški kapital in reserve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. -- Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. -- Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. -- Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

15

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. marca 1916 K 113.157.102 --, 31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 230.633.922 --.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. -- Izplačevanje kuponov in izrebanih vrednostnih papirjev. -- Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. -- Najmodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. -- Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. -- Promese za vsa žrebanja.

Pouk v vezenju brezplačen.

Cene stalne in solidne.

Za rodbinsko in obrtno rabo najboljši in najpripravnější so:

Jos. Peteline-a

„Gritzner“ — šivalni stroji — „Afrana“

šivajo, vezejo, krpajo perilo in nogavice.

Edina tovarniška zaloga v Ljubljani, za vodo, levo, blizu franč. mostu, tretja hiša.

Kupcem z dežele se pri nabavi šivalnega stroja povrnejo stroški vlaka.

STANOVANJE

z eno sobo in kuhinjo 1850 mirna boljša stranka brez otrok, stalno v Ljubljani, za avgustov termin, ali takoj. Prijazne ponudbe pod »F. J. 985« na upravnštvo tega lista.

Od vojakov se vrnivši večletni

posojilnični uradnik

želi primernege mesta. Cenj. ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravo „Slovenca“ pod »P. uradnik 982«.

Naročite „Slovenca.“

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let

ANN HOFBAUERImejiteljica zaloge cerkvene obleke in orodja
Ljubljana, Wolfova ulica 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajoč hitro in najpoštenjšo postrežbo, prosil, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo tvrdko.

GORCEVA KOLESARJA
SO PA LE
NAJBOLJŠA!
AGOREC
SPECIÁLNA TRGOVINA S
KOLESI in DELI
LJUBLJANA
MARJETEREZJE CESTA 14
— NOVISVET — na spr. KOLZEJA —

Revizija žrebanjpod jamstvom za vse srečke od njih početka kakor tudi za poznejšo zaznambo. Pristojbina K 1.— pri banki S. FISCHER, Dunaj, IX. 286
Währingerstr. 41.izdano se je obneslo za vojake v vojski in sploh za vsakega kos najboljša
bol oblažajoče mazanjepri prehlajenju, reumatizmu, gihtu, influenci, prsih, vratu in bolesti v hrčtu
Dr. Richter-ja**Sidro-Liniment.** capici oompos.

Nadomestilo Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. — 50, 140, 2.—

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetna cesta 8.
Dnevne raspoštiljanje.

Najnovejše bluže za dame

A. & E. Škabernè

Mestni trg št. 10

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica
za nakup in prodajo zemljišč in posestev**VALENTIN ACCETTO**

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan št. 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico. Vse vrste posestva, vile in zemljišča na izbiro. V sredini mesta imam tudi več dobro se obrestujočih hiš. Več se izve na označenem mestu.

A. Mildner-jeva nasl.

P. BARBORIČ

Ljubljana, Mestni trg št. 7.

priporoča bogato zalogo dun.
modelov nakinčanih in praznih**slamnikov**

cvetic, peres, i. t. d.

V žalnih klobukih vedno velika izbira.

Najnižje cene. — Popravila hitro in ceno.

Ivan Gričar

Šelenburgova ulica 3

Zaloga

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke.

Lepe trpežne vojne ure

Največja izbira briljantov

po nizkih cenah

Velika izbira za razna darila

za obilni obisk najljubše vabim

F. ČUDEN

Prešernova ulica št. 1. Ljubljana

Naročujte cenik z patriotično prilogo in s koledarjem za leto 1916 kateri se pošilja po pošti prosto.

Prstan Svetovna vojna z rdečim križem lepo emažiran K 2'30.

Solidna postrežba!

„Pri domoljubu“

Nizka cena!

v Kolodvorski ulici št. 35 nasproti gostilne pri starem Tišlerju se je otvorila prodajalna

vseh vrst slamnikov in krtač

domačih obrtnikov. Kupujte domače izdelke. Trgovci dobe primeren popust. Sprejemajo se tudi stari slamniki v popravilo.

Kranjska deželna banka v Ljubljani.

sprejema priglasitve na

Cetrto 5 1/2 % Avstrijsko vojno posojilo

I. Na 40 letno davka prosto 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo po ceni 92.50 kron za 100 K nom.

II. Na davka proste 5 1/2 %, 1. junija 1923 povračljive državno-zakladne liste pa po ceni 95 kron za 100 K nom.

V svrhu podpisovanja vojnega posojila daje Kranjska deželna banka tudi hipotekarna posojila.